

NUMMELAN OSAYLEISKAAVA, KAAVA 0255

Suunnittelun lähtökohtia

Elinvoimalautakunta 15.4.2025 § 43

Kunnanhallitus 28.4.2025 § 93

KAAVAPROSESSI JA KÄSITTELYVAIHEET:

Aloitusvaihe

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Suunnittelun lähtökohtia

Valmisteluaineisto

Kaavaehdotus

Kaavan hyväksyminen

Kaavan voimaantulo

Elinvoimalautakunta 15.4.2025 § 43
Kunnanhallitus 28.4.2025 § 93

Kaavoituksen yhteystiedot

Vihdin kunta

Kaavoituspalvelut
PL 13, 03101 Nummela

Käyntiosoite:

Asemantie 30, 03100 Nummela

Nummelan osayleiskaavan verkkosivu:
www.vihti.fi/kaava0255

Sähköposti:

[kaavoitus\(at\)vihti.fi](mailto:kaavoitus(at)vihti.fi)
[etunimi.sukunimi\(at\)vihti.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)vihti.fi)

Kaavoituspäällikkö Marianne Kaunio,
puh. 044 042 1345
Yleiskaavasunnittelija Laura Pihlajakangas,
puh. 044 467 5219
Yleiskaavasunnittelija Teija Liuska-Eloranta,
puh. 040 612 4193
Liikennesuunnittelija Laura Kilpeläinen,
puh. 044 467 5444

Johdanto	4	
1 SUUNNITTELUTILANNE	5	7 LIIKENNE
1.1 Voimassa olevat asemakaavat	5	7.1 Liikenneverkko
1.2 Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot	5	7.2 Raideliikenne
1.3 Maanomistus	5	7.3 Jalankulku ja pyöräily
		7.4 Joukkoliikenne
2 VÄESTÖ JA ASUNTOKUNNAT	6	7.5 Lentoliikenne
2.1 Väestön määrä ja ikärakenne	6	7.6 Pysäköinti
2.1 Asuntokunnat	7	
3 PALVELUT JA TYÖPAIKAT	8	8 TEKNINEN HUOLTO
3.1 Palveluverkko	8	8.1 Vesihuolto
3.2 Työpaikat ja pendelöinti	9	8.2 Energiahuolto
4 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ	10	9 YMPÄRISTÖHÄIRIÖT
4.1 Rakennuskanta	10	9.1 Melu ja häiriö
4.2 Kulttuuriympäristöt ja rakennusperintö	11	
4.3 Varhainen asutushistoria	13	LÄHTEET
4.4 Arkeologiset kohteet	14	31
5 LUONNONYMPÄRISTÖ	15	
5.1 Maanpeite	15	
5.2 Maisemarakenne	16	
5.3 Vesistöt	17	
5.4 Luontoarvot	19	
6 VIHHER- JA VIRKISTYSALUEET	20	

Johdanto

Tähän suunnittelualueen lähtökohtien koontiin on koottu kunnan kaavoitusohjelmaan sisältyvän Nummelan osayleiskaavan (kaava 0255) suunnittelualueutta koskevia lähtötietoja eri lähteistä.

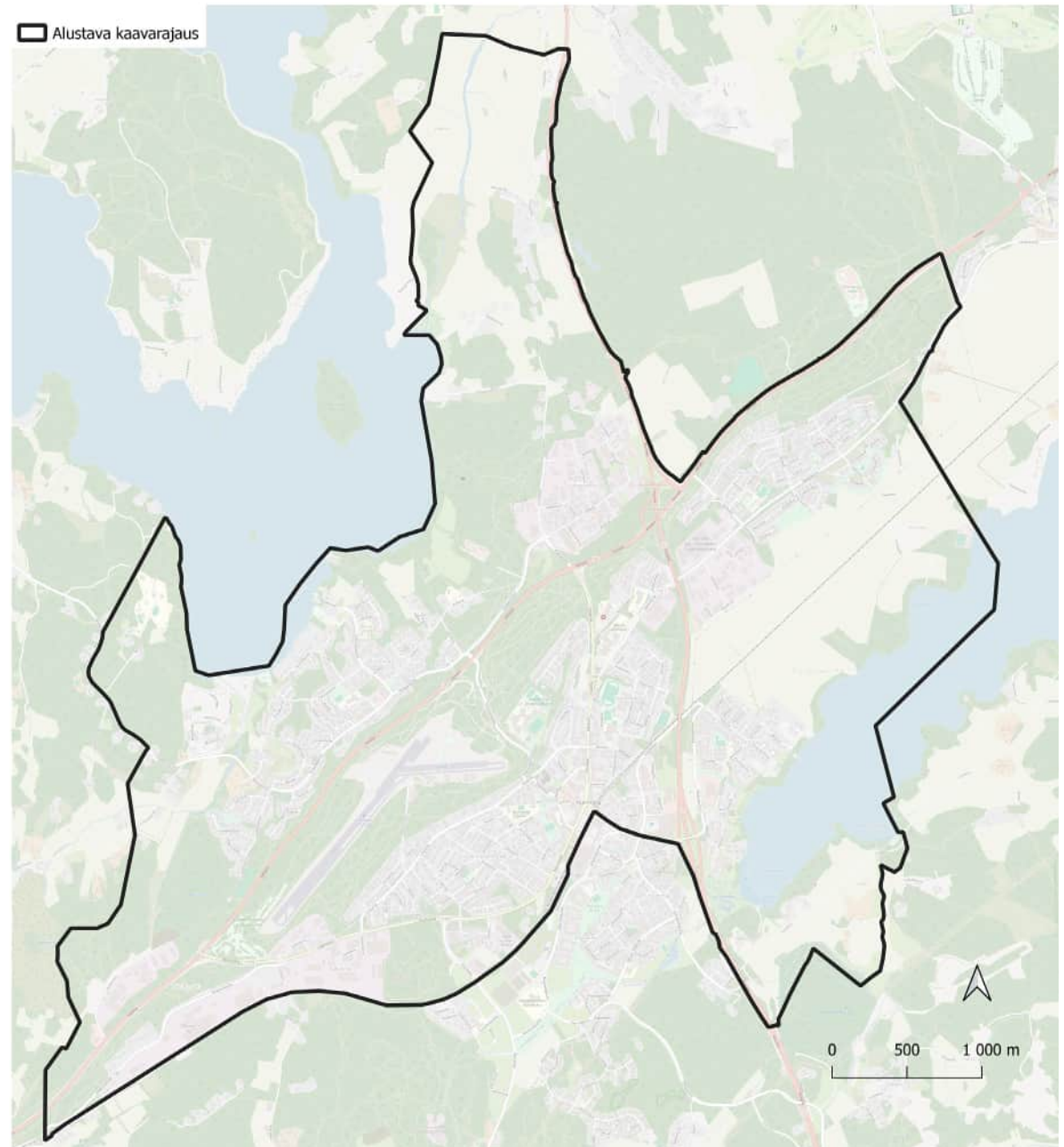
Osayleiskaavan suunnittelun edetessä teetetään erilliselvityksiä tarpeen mukaan mm. vaikutusten arviointia varten. Keväällä 2025 on käynnissä Nummelan osayleiskaavan luonto- ja ekologisen verkoston -selvityksen laatiminen sekä Nummelan liikennejärjestelmäsuunnitelman (LJS) laadinta. Lisäselvitystarpeita on tunnistettu mm. kulttuuriympäristöön, kauppaan ja ilmastovaikutusten arviointiin liittyen.

Nummelan taajama on Vihdin kunnan suurin taajama ja hallinnollinen keskus. Nummelasta on matkaa Helsingin keskustaan noin 45 km. Nummelan taajama sijaitsee Nummelanharjulla ja harjun lisäksi maisemakuvaa hallitsee Enäjärvi ja Hiidenvesi harjun molemmin puolin.

Suunnittelualue käsittää Nummelan taajaman nykyiset asemakaavoitetut alueet sekä taajaman lieve- ja kasvualueita.

Pohjoisen suunnassa suunnittelualue rajautuu Oinasjoen kylään ja Hiidenveden vesistöön. Etelässä kaavarajaus ulottuu EteläNummelan osayleiskaava-alueeseen (kaava 0267) ja Enärannan etelärannan tuntumaan. Lännessä suunnittelualue yltää Hiidenmäen alueeseen ja idässä Ojakkalan taajamaan.

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 2 094 hehtaaria (20,9 km²). Suunnittelualueella oli noin 11 600 asukasta vuonna 2023 ja 4 300 työpaikkaa vuonna 2022 (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto).

Suunnittelualueen alustava rajaus. Taustakartta: OpenStreetMap

1 SUUNNITTELUTILANNE

1.1 Voimassa olevat asemakaavat

Merkittävä osa suunnittelualueesta on asemakaavoitettu. Osalla aluetta on edelleen voimassa asemakaavoja (ent. rakennuskaavoja) 1970-luvulta. Asemakaavoittamattomia taajaman laajemisalueina tutkittavia alueita sijoittuu Enäjärven rantaan ja Lankilaan, Veikkokorven teollisuusalueen pohjoispuolelle ja suunnittelualueen länsiosaan.

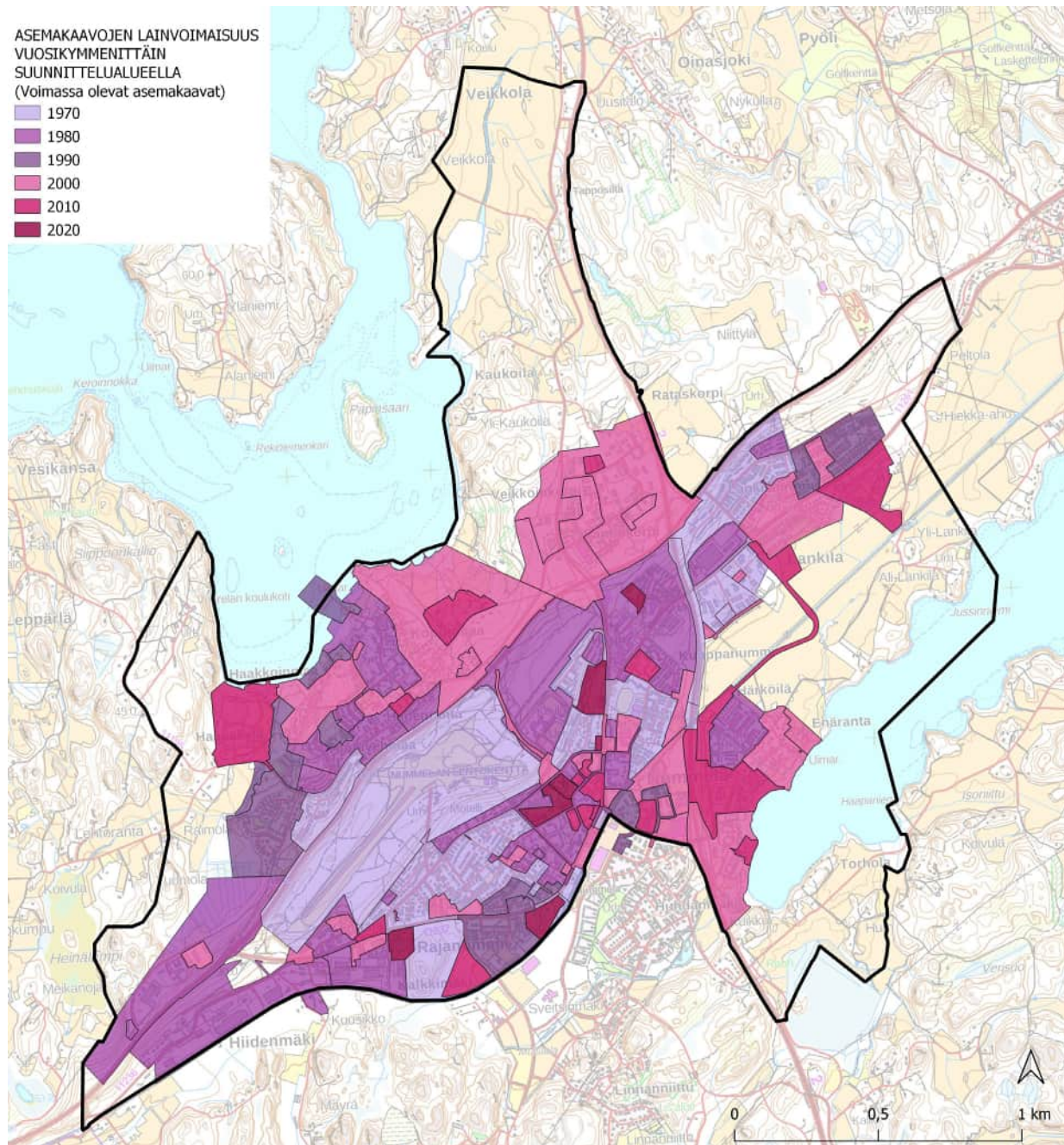
1.2 Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot

Vihdin kunnan rakennusjärjestyksen uudistaminen on käynnissä vuoden 2025 alussa voimaanastuneen uuden rakentamislain myötä. Aiempi rakennusjärjestys on tullut voimaan 13.11.2020.

Suunnittelualueella ei ole voimassa rakennuskieltoja, eikä sille aseteta rakennuskieltoa osayleiskaavan laadinnan vuoksi.

1.3 Maanomistus

Suunnittelualue on osittain kunnan ja osittain yksityisten tahojen omistuksessa. Rata- ja tiealueita on valtion hallinnassa.

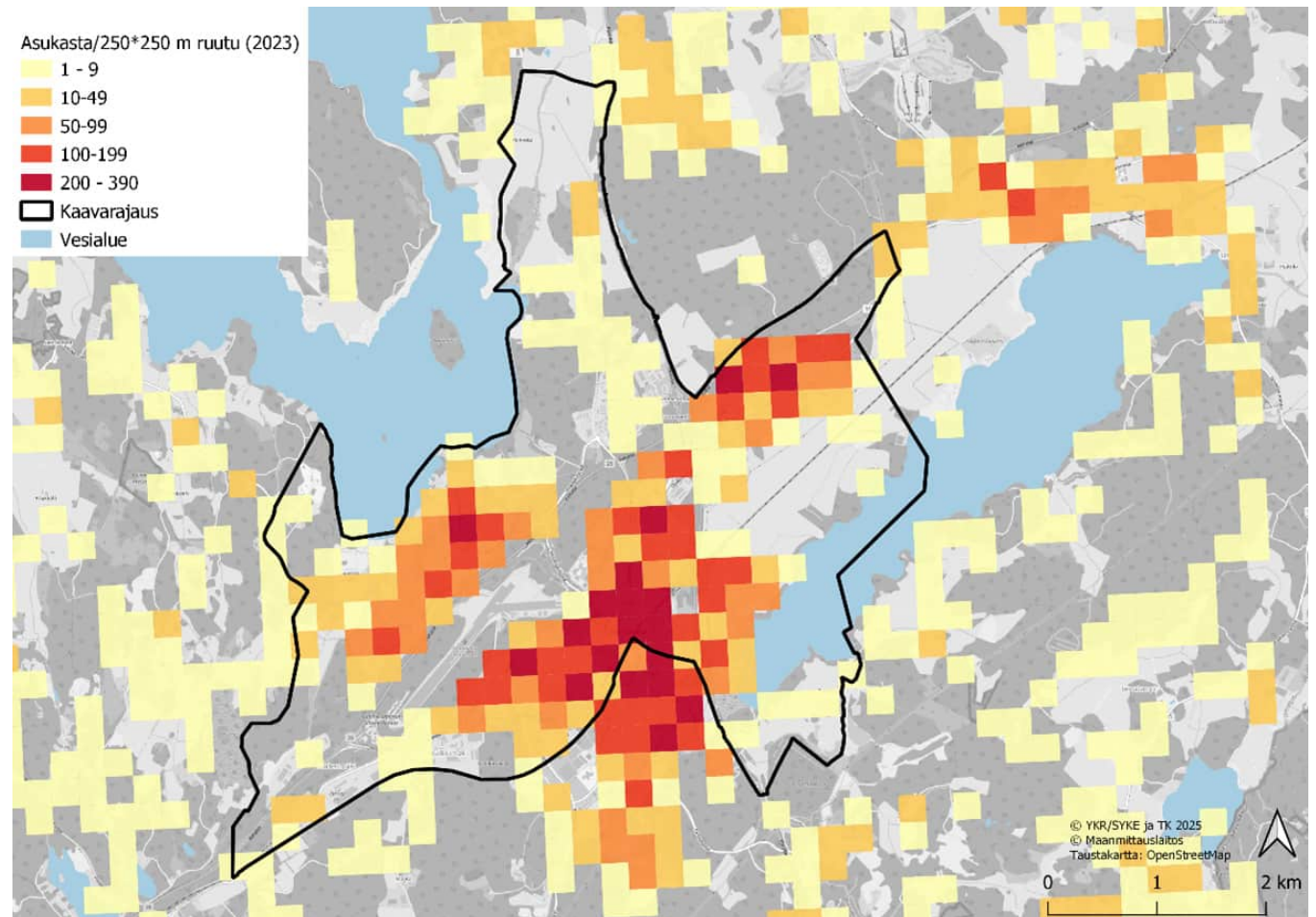
Suunnittelualueen asemakaavojen lainvoimaisuus. (Lähde: Vihdin kunta, karttapalvelu, muokattu).
Taustakartta @ Maanmittauslaitos (peruskartta).

2 VÄESTÖ JA ASUNTOKUNNAT

2.1 Väestön määrä ja ikärakenne

Suunnittelualueella oli vuonna 2023 Tilastokeskuksen tietojen mukaan 11 569 asukasta. Väestö on keskittynyt Nummelan keskustan alueelle sekä Lankilaan ja Hiidenrantaan. Työikäisen väestön (15-64-vuotiaat) osuus on 62 %. Suunnittelualueen väestöstä on alle 15-vuotiaita 16 % ja 65-vuotta täyttäneitä 22 %. YKR-väestöaineiston ikäluokittaisen jaottelun mukaan suurin ikäluokka suunnittelualueella on 40-49-vuotiaat, joita on noin 15 % väestöstä. Toiseksi suurin ikäluokka on 50-59-vuotiaat (13 %). Pienimmät ikäluokat ovat 85-vuotta täyttäneet (2 %) ja 7-9-vuotiaat (3 %). Viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana lasten ja työikäisten osuudet ovat vähentyneet ja 65 vuotta täyttäneiden osuus kasvanut.

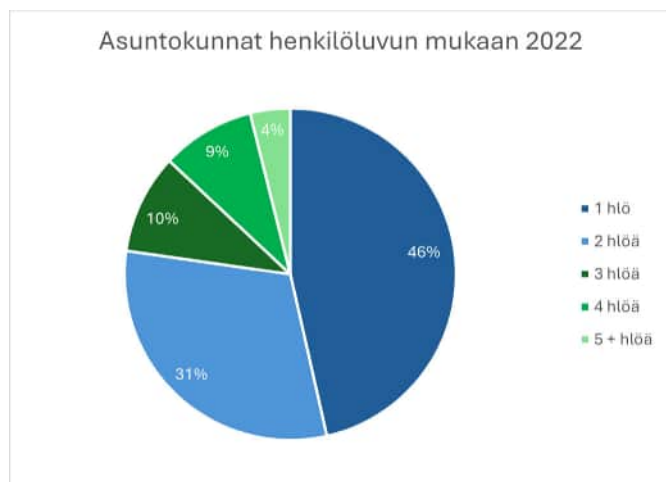

Suunnittelualueen väestö 2023 (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus)

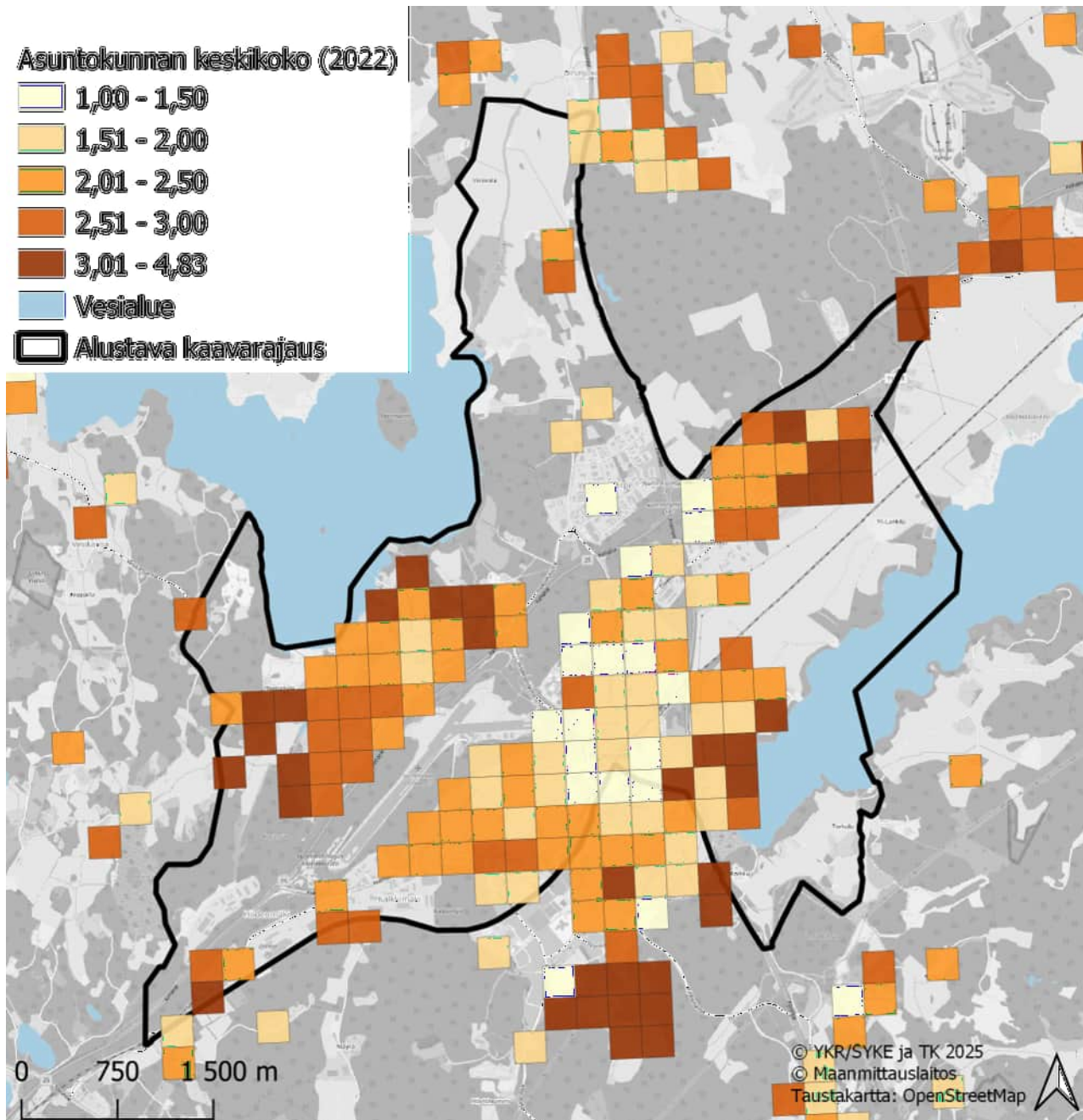
Ylempi diagrammi: Suunnittelualueen väestö ikäluokittain vuonna 2023
Alempi diagrammi: Väestön ikärakenne vuosina 2010 ja 2023
(Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Väestö 2023)

2.1 Asutuskunnat

Samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvat henkilöt muodostavat asutuskunnan (talouden). Suunnittelualueella oli vuoden 2022 tietojen mukaan yhteensä 6 013 asutuskuntaa, joissa oli yhteensä 11 582 henkilöä. Asutuskuntien keskimääräinen suunnittelualueella oli siten 1,93. Keskimääräistä suurempia asutuskuntia on Hiidenrannan, Lankilan ja Enärannan alueella. Pienimmät asutuskunnat ovat painottuneet Nummelan keskustan tuntumaan. Yleisin asutuskuntatyyppi suunnittelualueella on yhden henkilön asutuskunnat, joita oli vuonna 2022 noin 46 prosenttia asutuskunnista.

Asutuskunnat henkilömäärän mukaan suunnittelualueella. (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Asutuskunnat 2022)

Asutuskuntien keskimääräiset suunnittelualueella vuonna 2022 (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, ruutukoko 250*250 m)

3 PALVELUT JA TYÖPAIKAT

3.1 Palveluverkko

Sosiaali- ja terveystalvelut

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue järjestää sosiaali- ja terveystalvelut, pelastustoimen palvelut sekä opiskelu- ja nuorisotyön psykologi- ja kuraattoripalvelut Vihdin asukkailla. Suunnittelualueella on tarjolla sosiaali- ja terveystalveluja terveysasemalla (suun terveydenhuolto, terveystalvelut) ja kunnanvirastolla (vammaspalvelut, ikääntyneiden palvelut, perhekeskukset, sosiaalipalvelut). Majatuven tukiasumisyksikössä ja asumispalveluyksikössä järjestetään vammais- ja ikääntyneiden palveluja sekä sosiaalipalveluja. Suunnittelualueella toimii myös yksityisiä terveys- ja sosiaalipalvelujen tuottajia.

Sivistystalvelut

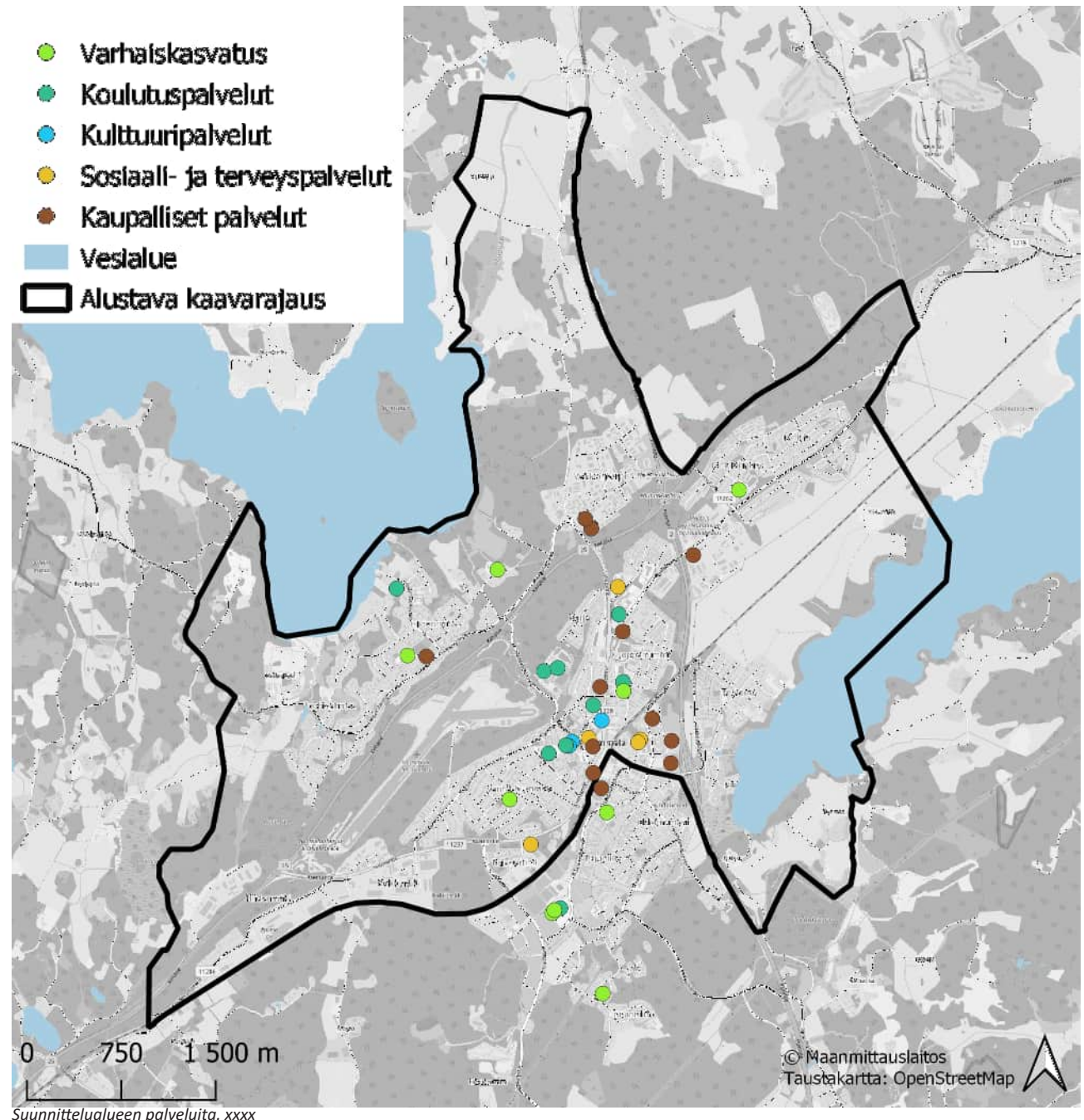
Suunnittelualueella toimii neljä kunnallista päiväkotia ja yksi yksityinen päiväkotia. Suunnittelualueella on yksi peruskoulun alaluokkien koulu (Nummela koulu), yksi 7.-9. luokkien koulu (Nummela harjun koulu) ja yksi yhtenäiskoulu (Kuoppanummen koulukeskus). Hiidenrannassa on myös yksityinen Kopun kristillinen koulu 1.-6. luokille. Suunnittelualueella toimii Vihdin lukio ja toisen asteen ammatillinen oppilaitos Luksia. Lisäksi muita koulutusmahdollisuuksia tarjoavat Länsi-Uudenmaan musiikkiopisto (sivutoimipiste Kuoppanummen koulukeskuksessa), Vihdin yksityinen kuvataidekoulu ja Hiiden opisto.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluja on tarjolla suunnittelualueella mm. Vihdin pääkirjastossa, Galleria Pictorissa ja elokuvateatteri Kino Akselissa.

Kaupalliset palvelut

Suunnittelualueen kaupalliset palvelut ovat keskittyneet Nummela keskusta. Päivittäistavarakauppoja on kuusi: K-Market (2kpl), Lidl, Sale, K-Supermarket ja Tokmanni. Alueella on myös kaksi rautakauppaa (K-rauta ja Puuilo), Kodintavaratalo ja Rusta. Nummela keskustassa on myös erikoistavarakaupan liiketiloja.

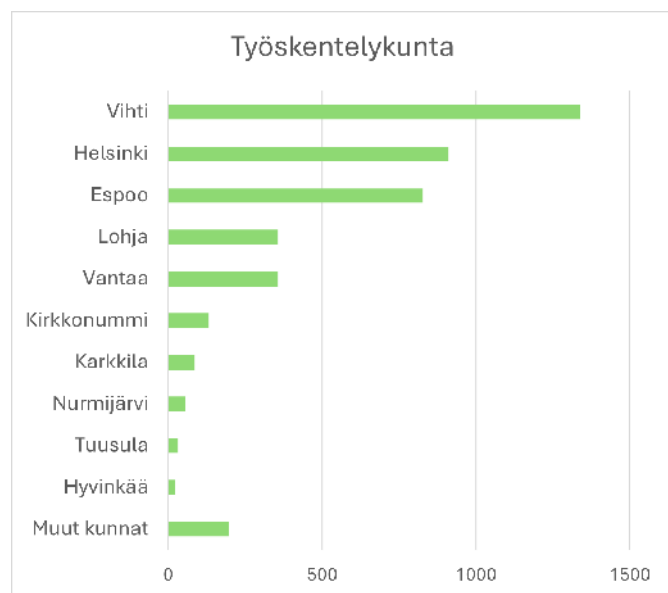

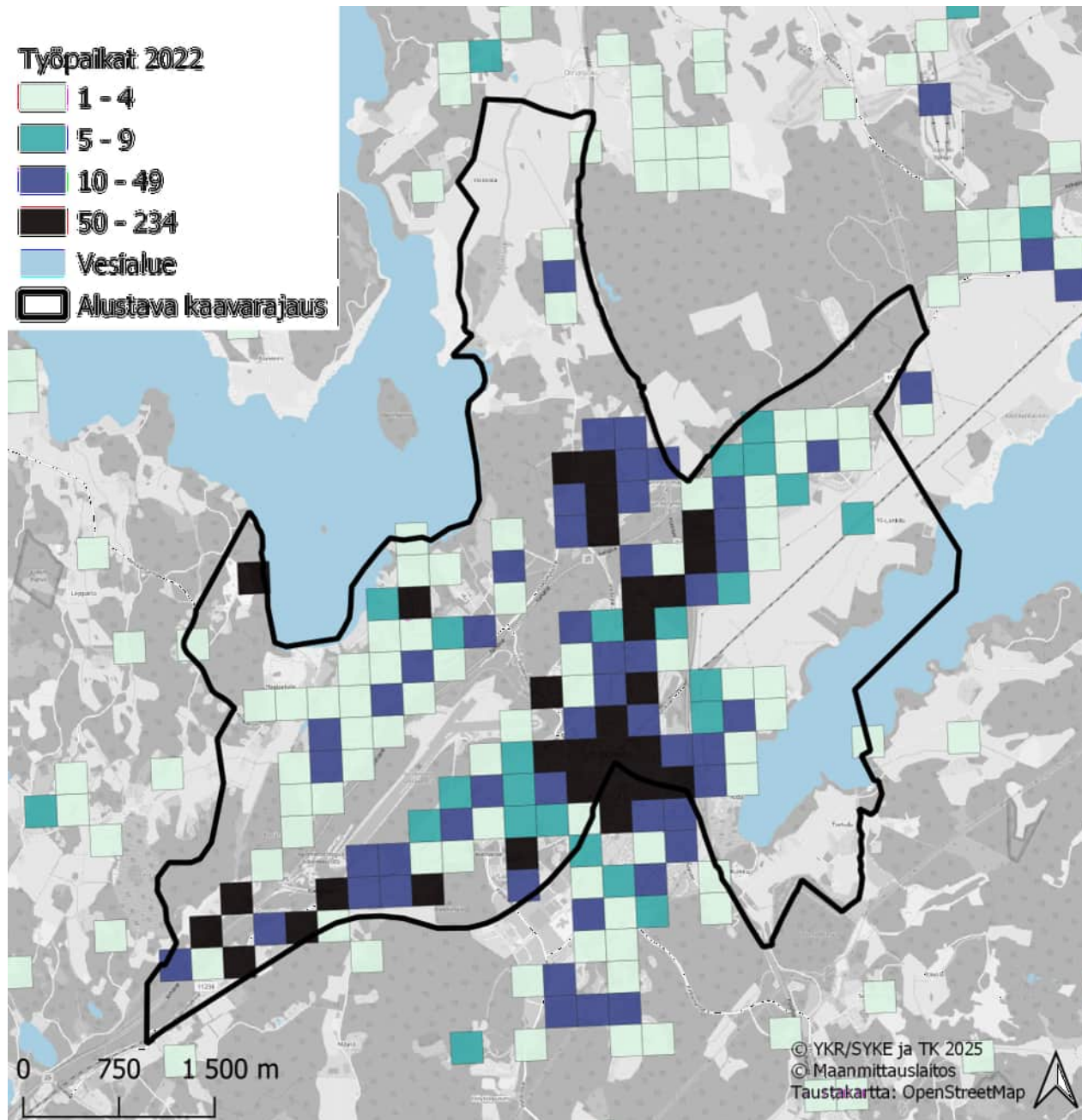
3.2 Työpaikat ja pendelöinti

Suunnittelualueella on yhteensä noin 4 300 työpaikkaa. Työpaikka-alueet ovat keskittyneet Nummelan keskustan alueelle, Veikkoinkorpeen, Kalkkimäen/Hiidenmäen ympäristöön ja Ojakkalantien varrelle Lankilan suunnalla. Vuonna 2022 työpaikkoja oli eniten seuraavilla toimialoilla: terveys- ja sosiaalipalvelut (21 %), teollisuus (19 %), koulutus (11 %) ja vähittäiskauppa (9 %, pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa).

Suunnittelualueella asuvien työmatkojen pituus oli vuoden 2021 tietojen mukaan keskimäärin yli 25 kilometriä. Vihdissä työskenteli 31 % suunnittelualueella asuvista. Pääkaupunkiseudulla käy töissä lähes puolet (49 %) suunnittelualueen asukkaista. Naapurikunnista töissä käydään eniten Lohjalla 8 %, Kirkkonummella 3 % ja Karkkilassa 2 %.

Suunnittelualueella asuvien työskentelykunta. (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Työpaikat 2022 ja Työmatkat 2021)

Suunnittelualueen työpaikat vuonna 2022 (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, ruutukoko 250*250 m)

4 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

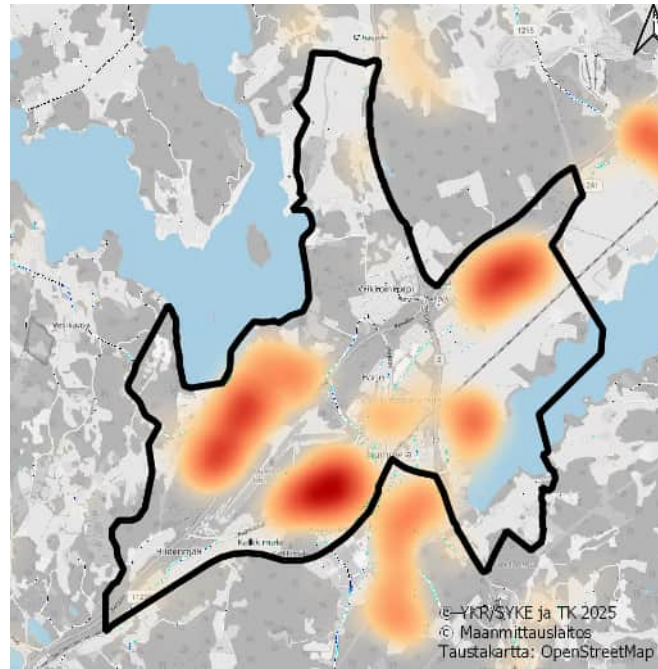
4.1 Rakennuskanta

Suunnittelualueella oli vuonna 2023 yhteensä 3 690 asuinrakennusta. Asuinrakennuksista oli selvästi eniten erillispientaloja (72 %). Tiedot suunnittelualueen rakennuksista on koottu alla olevaan taulukkoon. Teollisuus-, varasto-, liike- ja myymälärakennukset muodostavat suurimman osan (73 %) alueen muista kuin asuinrakennuksista.

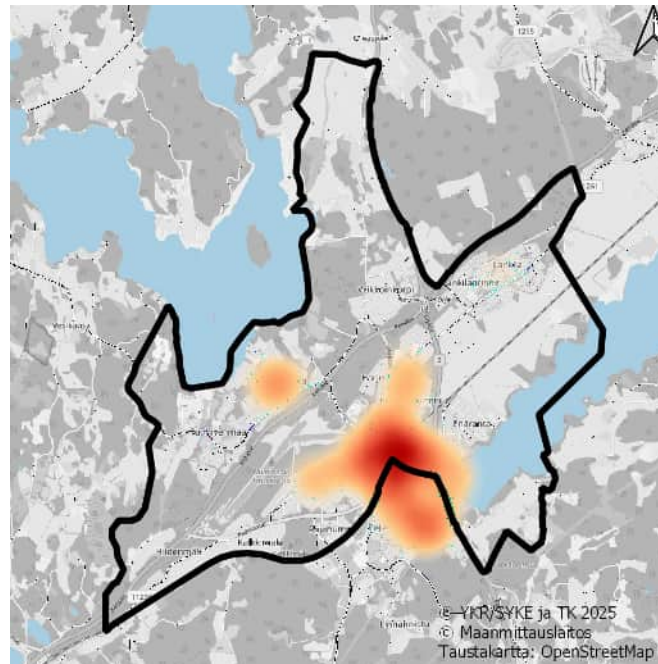
Erillispientaloja on keskittynyt etenkin Hiidenrannan, Lankilan ja vanha-Nummellan alueelle. Suunnittelualueella on rivi- ja ketjutaloja eniten Lankilan, Kuoppa-Nummen ja Enärannan ympäristöissä. Asuinkerrostaloja sen sijaan on lähinnä Nummellan keskustassa.

Rakennukset (lkm) suunnittelualueella. Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Rakennukset 2023

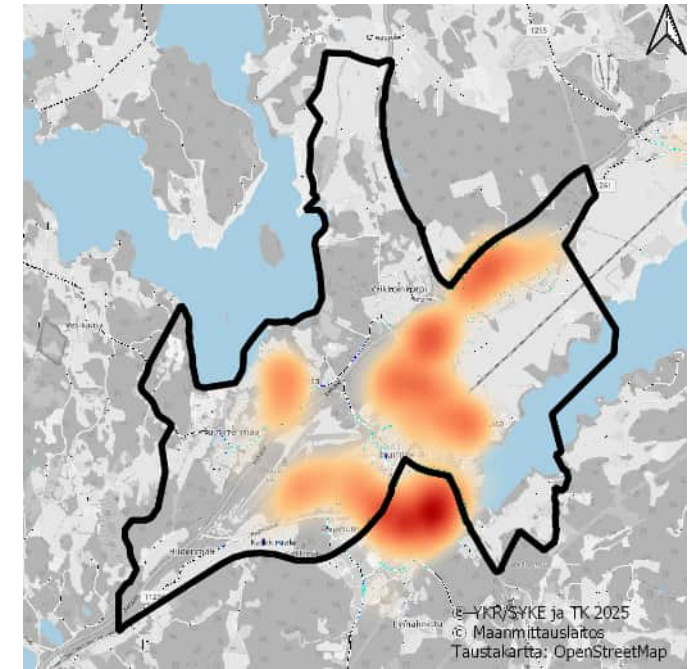
Asuinrakennukset	3690
Teollisuusrakennukset	218
Varastorakennukset	154
Liikerakennukset	112
Myymlärakennukset	94
Liikenteen rakennukset	42
Opetusrakennukset	34
Toimistorakennukset	32
Kokoontumisrakennukset	30
Hoitoalan rakennukset	20
Energiahuoltorakennukset	14
Yhdyskuntatekniikan rakennukset	12
Muut rakennukset	12
Ravintolat, ruokalat	10
Majoitusliikerakennukset	8

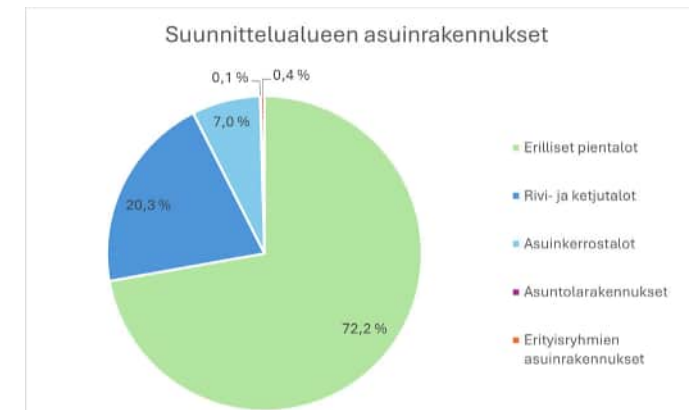
Erillispientalojen painopistealueet suunnittelualueella.

Kerrostalojen painopistealueet suunnittelualueella.

Rivi- ja ketjutalojen painopistealueet suunnittelualueella.

Asuinrakennusten osuudet talotyypeittäin suunnittelualueella. (Lähde: Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto, Rakennukset 2023)

4.2 Kulttuuriympäristöt ja rakennusperintö

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Vuorelan koulukoti

-Maakuntakaava: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue

-VISY: Valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (vk-4); Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (mk-9); Rakennussuojelukohde (VU)

Vuorelan koulukoti Hiidenveden rannalla Salpauselällä on ensimmäinen tyttöjen kasvatuslaitos Suomessa. Koulukodin hyvin säilynyt alkuperäinen rakennuskanta on 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta ja se on säilynyt alkuperäisessä käyttötarkoituksessa.

Koulukodin alueella on kymmeniä rakennuksia, joista on valtion omistamien rakennusten suojelusta annetulla asetuksella 480/85 suojeltu neljä rakennusta ja kolme huvimajaa. Koulukotiin liittyy myös puutarha ja maatila. Vuorela on yksi kuudesta valtion omistamasta koulukodista. Se edustaa valtion rakennustoiminnan laajentumisvaihetta 1800-luvun lopulla sekä sosiaalishistorian kannalta että kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävää laitospaikkakunnan ryhmää.

Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet

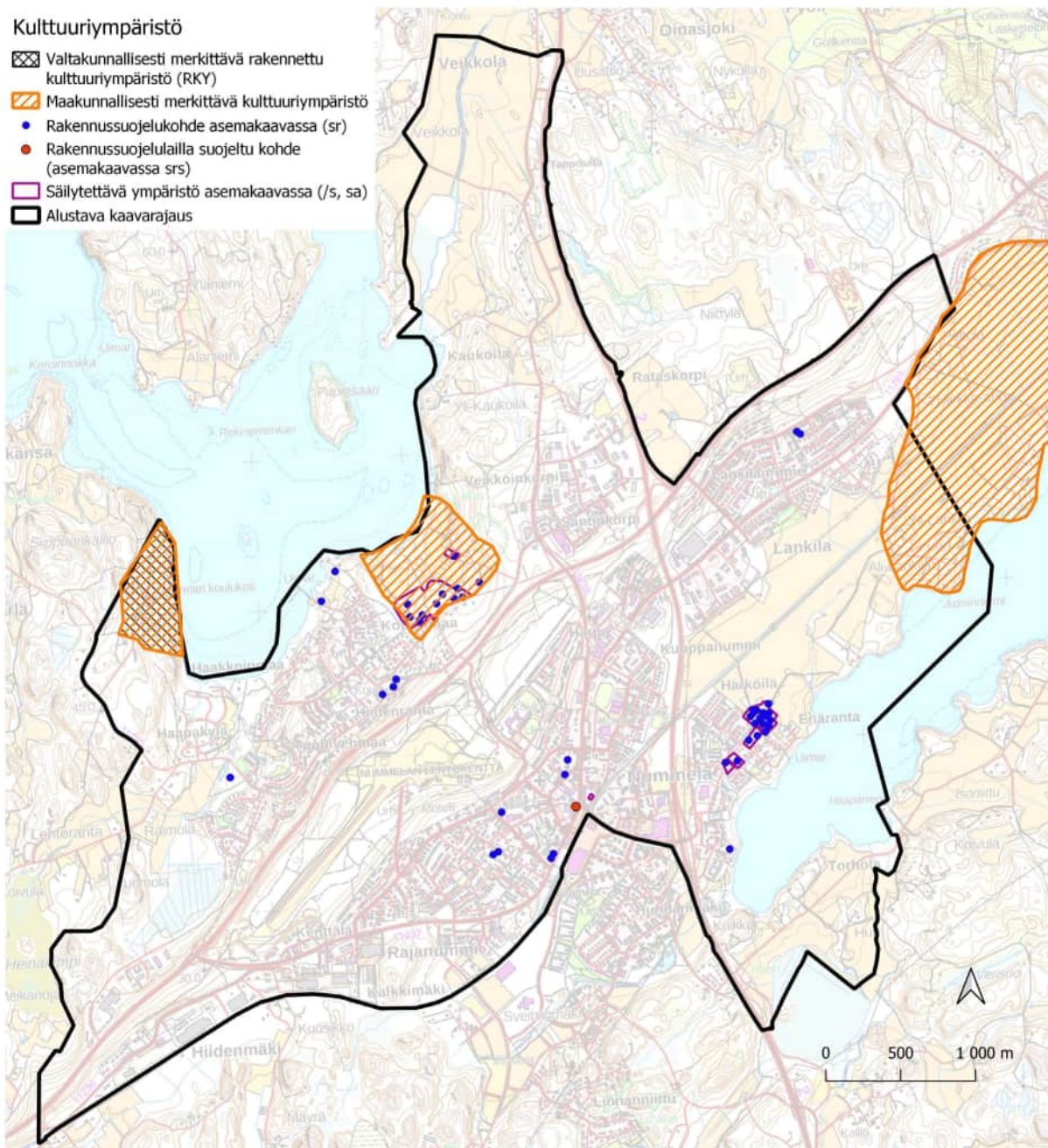
Kopun kartano sekä Luontolan ja Päivölän virkistyskodit

-Maakuntakaava: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue

-VISY: Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (mk-3)

-Asemakaava: P/s, sr-4, sr-6, sr-9

I Salpauselällä sijaitsevilta Kopun kartanolta sekä Luontolan ja Päivölän täysihoidoloilta avautuu laaja, upea näköala Hiidenvedelle. Puistomaisessa harjumetsikössä sijaitsevat jugend-henkiset täysihoidolarakennukset ovat 1900-luvun alkuvuosilta.

Kulttuuriympäristön kohteet suunnittelualueella. (Lähteet: RKY-kohteet ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, Museovirasto; asemakaavojen suojelukohteet, Vihti kunta)
Taustakartta © Maanmittauslaitos

Enäjärven kulttuurimaisema

-Maakuntakaava: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue

-VISY: Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö (mk-2)

Enäjärven harjun ja järven väliin jäävä kulttuurimaisema kuvastaa Salpausselän vaiheita jääkaudelta nykyaikaan. Laajan viljelymaiseman halki kulkee Hanko-Hyvinkää rautatie. Arvokkainta rakennuskantaa edustavat Kotkaniemen 1600-luvun puolivälissä syntynyt kartano, jonka päärakennus on 1800-luvulta sekä kartanon entiset torpat ja mäkituvat, jotka ovat säilyneet 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta.

Rakennussuojelulailla suojeltu kohde

Osuuskauppa Auran talo

- VISY: Rakennussuojelukohde (OS)

-Asemakaava: srs

Rakennus on suojeltu rakennussuojelulain mukaisella päätöksellä (Ympäristöministeriö on vahvistanut päätöksen 7.3.1985; Rakennussuojelulaki on korvautunut lailla rakennusperinnön suojelemisesta vuonna 2010). Päätöksen suojelumääräysten keskeinen sisältö koskee rakennuksen ulkoasua, lisärakentamista, sisätiloja ja hoitamista.

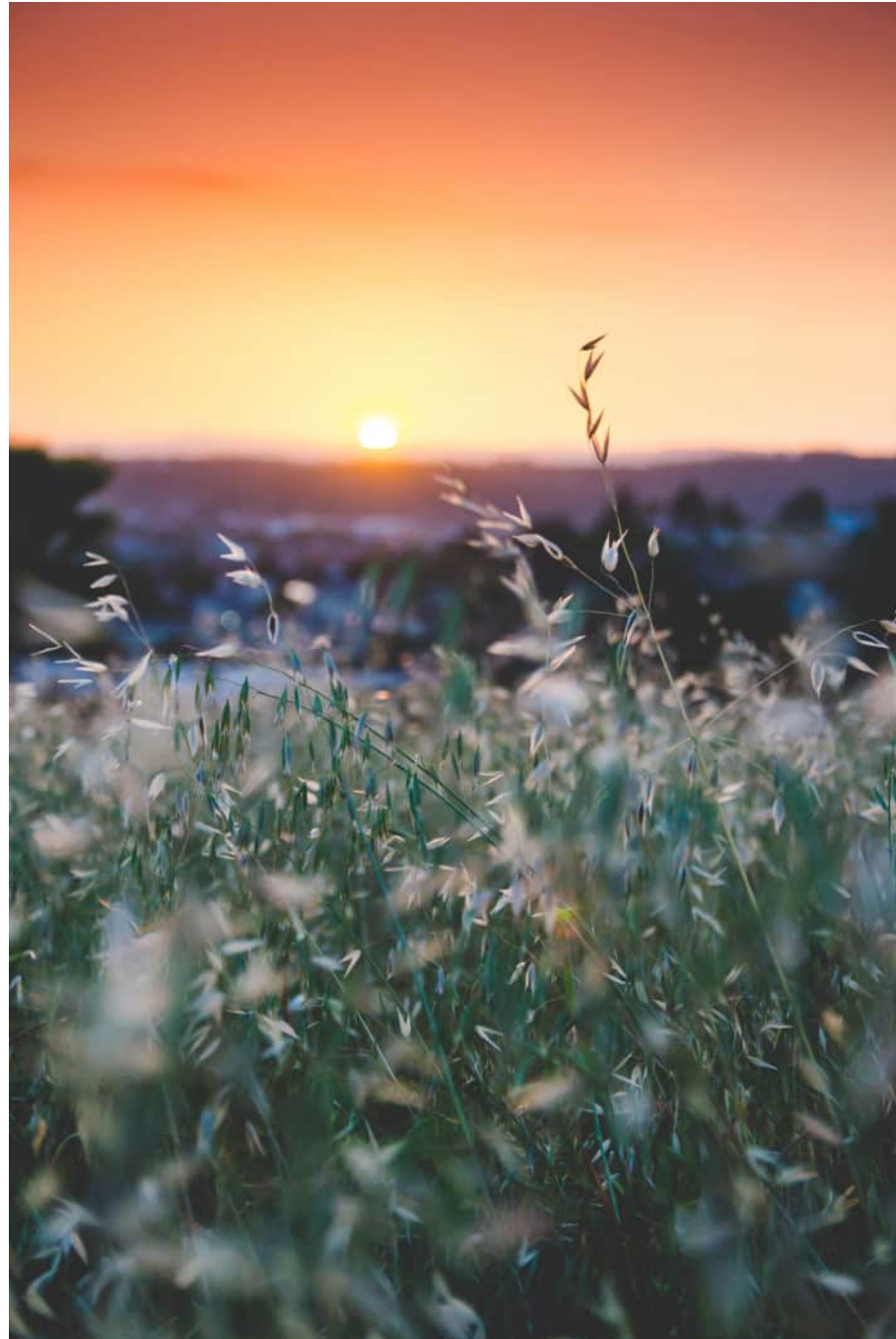
Osuuskauppa Auran uusi liiketalo on rakennettu vuonna 1937. Auran talo kuvastaa osaltaan Nummelan vaiheita kehitystä Vihdin vilkkaimmaksi liikekeskukseksi ja se on yksi harvoista säilyneistä taajamalle ajallista syvyyttä antavista merkittävistä rakennuksista.

Rakennussuojelumerkinnät asemakaavoissa

Voimassa olevissa asemakaavoissa on yhteensä 50 rakennuksia koskevaa suojelumerkintää (sr, srs) ja muutamia kortteli- tai aluekohtaisia suojelumerkintöjä (/s, sa).

Rakennusinventoinnit

Suunnittelualueelta on laadittu useampia rakennusinventoiteja, joiden päivittämistarvetta tarkastellaan osayleiskaavatyön edetessä.

Kuva: Vihdin kunta

4.3 Varhainen asutushistoria

Asutus on syntynyt keskiajalla vesistöjen läheisyyteen kulkureittien varrelle ja viljelykelpoisten maiden lähelle. Vihtiläisissä kylissä oli yleensä kahdesta kymmeneen taloa, jotka sijaitsivat yhdessä ryhmässä kylätontillaan.

Härköilän kylä on yksi Vihdin vanhimmissa kylissä. Keski-aikainen kylätontti on mäenkumpareella lähellä Enäjärven lounaisranta. Härköilän ryhmäkylän muodostivat 1500-luvun lopulla viisi taloa: Nissola, Hemmilä, Tuusa, Seppä ja Rosti.

Haapakylän varhaisin tunnettu asutus sijoittui Hiidenveden rantaan, Maaniitunlahden itäpuolelle. 1500-luvun puolivälissä kylässä oli neljä taloa.

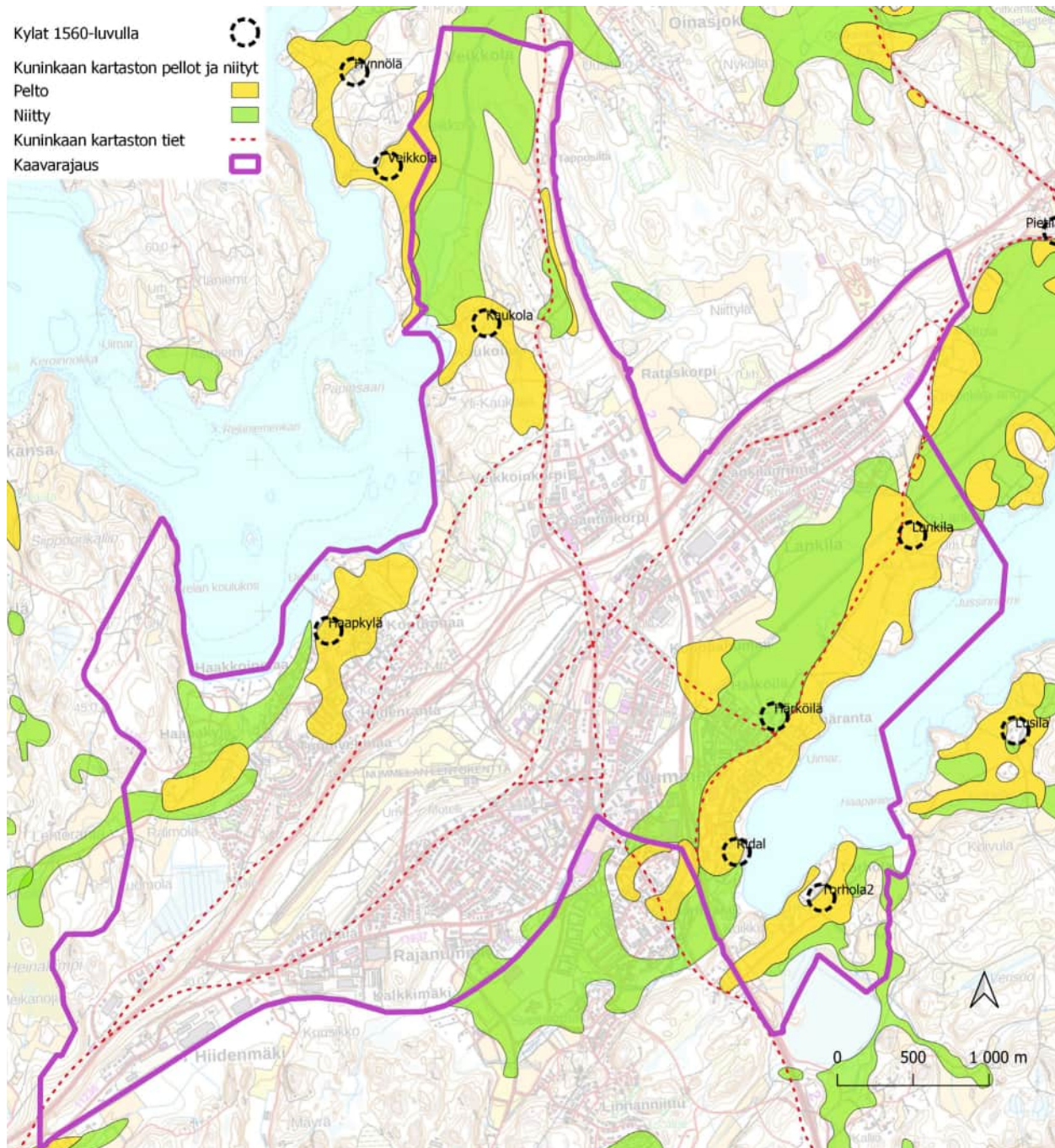
Torholan kylän varhaisimpia asutuksen merkkejä löytyy jo 1300-luvulta. Kylä on muodostunut Enäjärven eteläkärjen eli Ridalinlahden kaakkoisrannalla olevalle mäenkumpareelle.

Ritalan (Ridal) kylän varhaisin tunnettu asutus sijoittui Enäjärven eteläpäässä sijaitsevalle mäenkumpareelle. Kylä muodostui Ridal-nimisen yksinäistalon ympärille. Ridalin peltoja pidettiin 1600-luvun tarkastuksissa melko huonoina ja niityt olivat suomaita, joita tulvavedet turmelivat.

Kaukoilassa varhaisin tunnettu asutus sijoittui Hiidenveden itärannalla sijaitsevan lahden pohjukkaan. Kylässä oli 1500-luvun puolivälissä neljä taloa, joista kaksi autioitui jo 1500-luvun lopulla.

Lankilan kylän varhaisin asutus ajoittuu 1500-luvun puoliväliin, jolloin kylässä oli 3-5 taloa.

Lähde: Vihdin asutushistoriaa, kulttuurimaisemaa ja vanhaa rakennuskantaa (Vihdin rakennuskulttuurisäätiö, 2012)

Kylät 1560-luvulla sekä kuninkaan kartaston kohteita suunnittelualueella.

Lähteet: Uudenmaan aluesuunnittelun avoimet aineistot, Uudenmaan liitto. Taustakartta © Maanmittauslaitos

4.4 Arkeologiset kohteet

Kiinteät muinaisjäännökset, alueet ja pisteet (Lähde: Museovirasto/Kulttuuriympäristön palveluikkuna, muinaisjäännösrekisteri)

Kohdenimi	Tunnus	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi
Tervasuonmäki	1000053664	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	hiilimiilut
Kalkkilantien pää	1000050874	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Lentokenntä, lounaispää	1000016506	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Lentokenntä, koillispuoli	1000016515	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Haapakylä (Hiidenranta IV alue 1)	1000016508	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Haapakylä (Hiidenranta IV alue 2)	1000016509	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Kalkkimäki	1000016507	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Härköilä	1000016505	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Kopunsuon kaakkoispuoli	1000016504	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Kopunkangas	1000053665	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Hakamäki	1000016510	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Enäranta (Härköilä) Tuusa	1000016511	historiallinen, 1900-L	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
Kaukoila (Kaukoila) NW	1000014518	historiallinen, 1400-L?	asuinpaikat	kyläpaikat
Kaukoila Soldats torp	1000008813	historiallinen, 1700-luku	asuinpaikat	kyläpaikat
Vihti - Espoo maantie 2	1000023683	historiallinen, 1700-luku	asuinpaikat	torpat
	1000023685	historiallinen, 1700-luku	kulkuväylät	tienpohjat

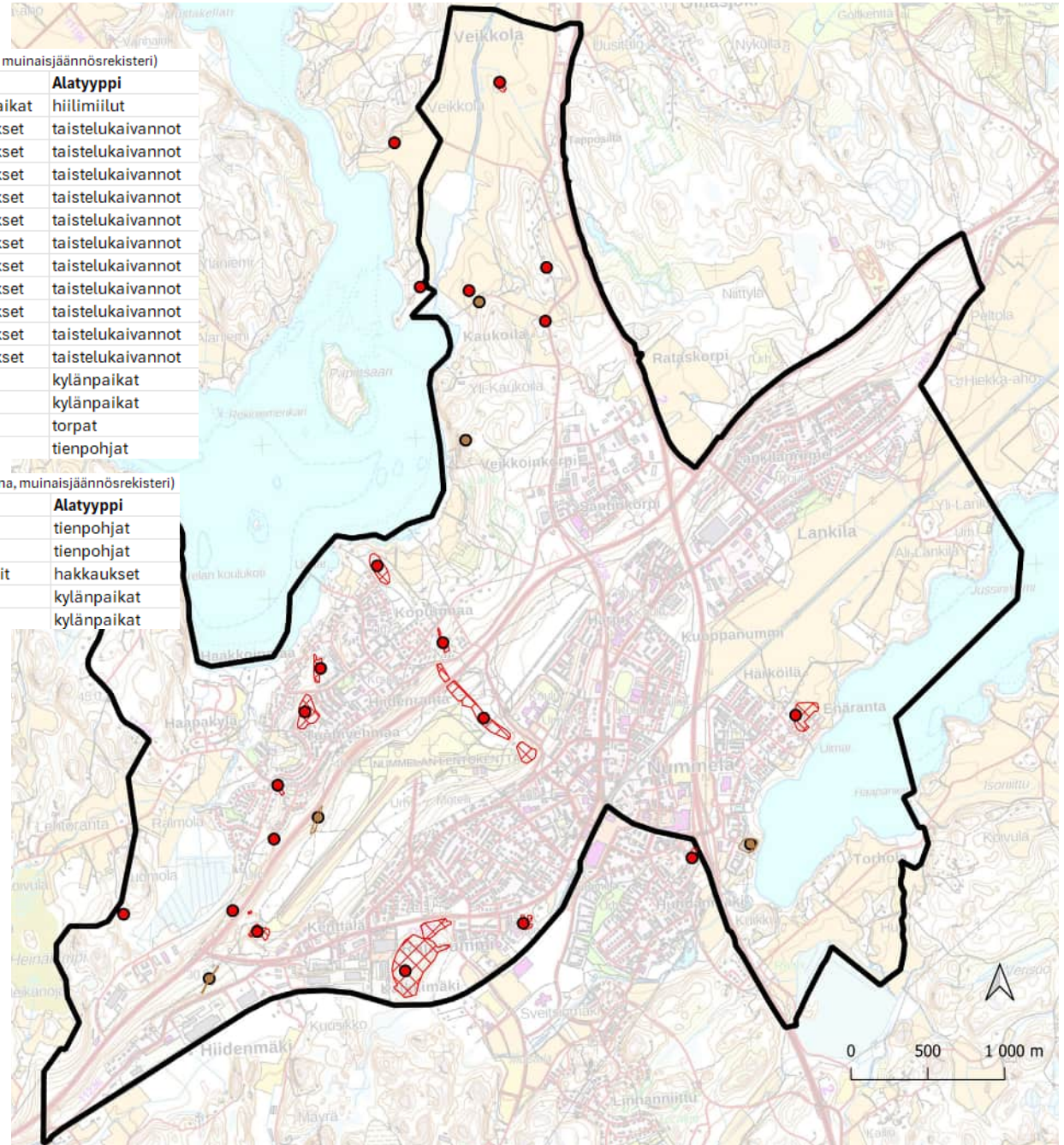
Muut kulttuuriperintökohteet, alueet ja pisteet (Lähde: Museovirasto/Kulttuuriympäristön palveluikkuna, muinaisjäännösrekisteri)

Kohdenimi	Tunnus	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi
Hiidenmäentie-Asemantie	1000053669	historiallinen	kulkuväylät	tienpohjat
Lohja-Vihti tielinja, Haapakylä	1000045806	historiallinen	kulkuväylät	tienpohjat
Kokkokallio	1000051298	historiallinen	taide, muistomerkit	hakkauset
Kaukoila	1000023679	historiallinen	asuinpaikat	kyläpaikat
Ridal	1000017029	historiallinen	asuinpaikat	kyläpaikat

Muinaismuistolaki ja muinaisjäännösrekisteri

Kiinteät muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muinaismuistolain 17.6.1963/295 nojalla. Ilman tämän lain nojalla annettua lupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Museoviraston ylläpitämä muinaisjäännösrekisteri sisältää perustiedot Manner-Suomen kiinteistä muinaisjäännöksistä ja tietoja muista arkeologisista kohteista.

Suunnittelualueelle sijoittuu yhteensä 16 kiinteäksi muinaisjäännökseksi luokiteltua kohdealuetta (voivat käsittää rekisterissä useamman yksilöidyn kohteen) ja 5 muuta kulttuuriperintökohdetta. Alueelta on lisäksi tunnistettu muutamia mahdollisia muinaisjäännöksiä. Pääosa alueen kiinteistä muinaisjäännöksistä on I-maailmansodan aikaisia puolustusvarustukseen liittyneitä rakenteita.

Kiinteät muinaisjäännökset (punainen) ja muut kulttuuriperintökohteet (ruskea) suunnittelualueella.
Lähteet: Kulttuuriympäristön palveluikkuna, Museovirasto. Taustakartta © Maanmittauslaitos

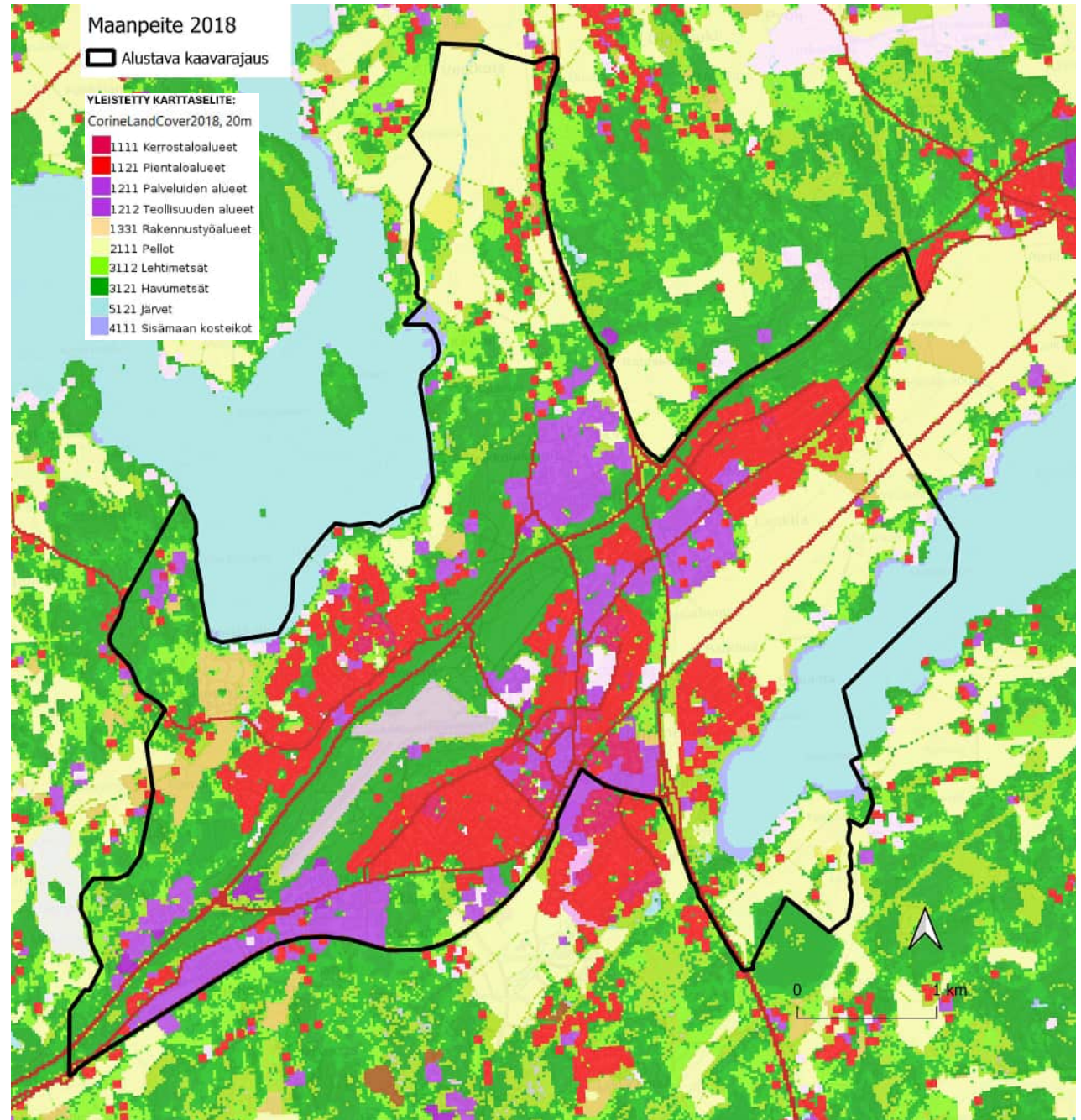
5 LUONNONYMPÄRISTÖ

5.1 Maanpeite

CORINE Land Cover 2018 -aineistolla (SYKE) on kuvattu koko Suomen maankäyttöä ja maanpeitettä vuonna 2018.

Valtaosa suunnittelualueen metsistä on havumetsää. Nummelanharjulle muodostuu yhtenäinen metsävyöhyke, jota rakentaminen osittain kuitenkin pirstoo. Laajempia yhtenäisiä metsäalueita on myös suunnittelualueen länsiosassa, Veikkoinkorven teollisuusalueen länsipuolella, koillis-Lankilassa ja Kalkkimäessä.

Laajimmat peltoalueet sijoittuvat Oinasjoen varrelle suunnittelualueen pohjoisosaan sekä Enäjärven pohjois- ja eteläpuolelle.

Maanpeite suunnittelualueella, Corine Land Cover 2018 20x20 m aineistossa (Lähde: Syke, EEA, EU/Copernicus). Karttaselitetty yleistetty.

5.2 Maisemarakenne

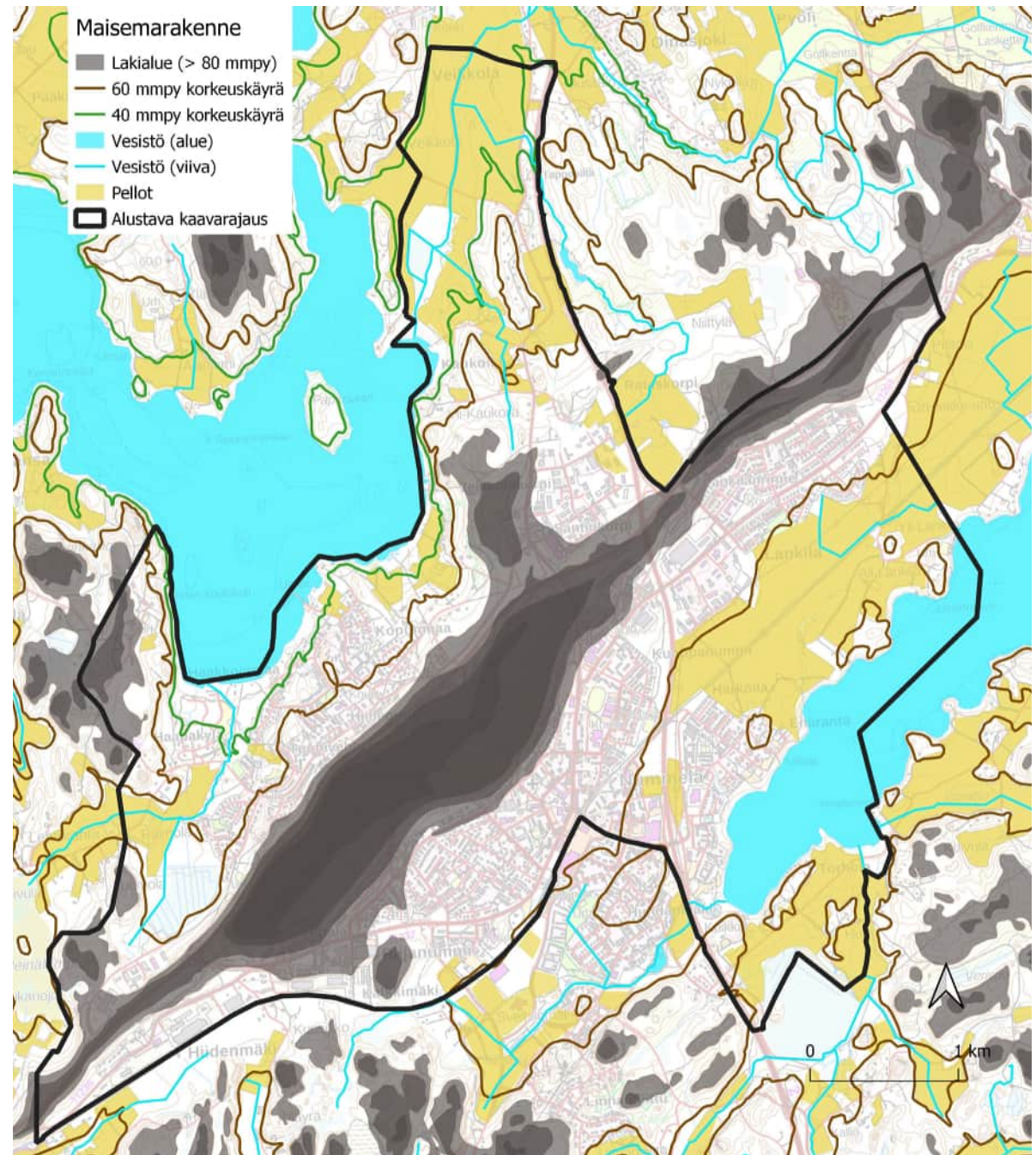
I Salpausselkä jakaa suunnittelualueen maiseman kahtia. kahtia. Korkeuserot vaihtelevat alavammilta vesistöjen ranta-alueilta Nummelanharjun lakialueelle. Nummelanharju erottuu maisemasta selkeimmin ulottuessaan korkeimmillaan noin 117 mmpy. Maaston alavimmat kohdat sijoittuvat suunnittelualueen pohjoispuolella Hiidenveden ranta-alueille ja Oinasjoen varrelle.

Nummelanharjun pohjoispuolella maisemaa hallitsevat rakennettujen alueiden lisäksi näkymät Hiidenvedelle, Vesikansantien ympäristön kallioalueet, idempänä Kokkokallio ja Oinasjoen varren peltolaaksot.

Nummelanharjun eteläpuolella maisemaa hallitsee rakentunut taajama, Kalkkimäki, Enäjärvi sekä sen ympäristön peltoalueet ja kumpareet.

Nummelan lentokenttä muodostaa avoimen rakennetun maiseman Nummelanharjun laella.

Liikennealueet, kuten vt 2, vt 25 ja Hanko-Hyvinkää -rautatie, muodostavat merkittäviä maisemarakennetta hahkavia rakennettuja maisemia suunnittelualueella.

Maiseman perusrakenne suunnittelualueella. (Lähde: Maastotietokanta, Maanmittauslaitos)
Taustakartta © Maanmittauslaitos

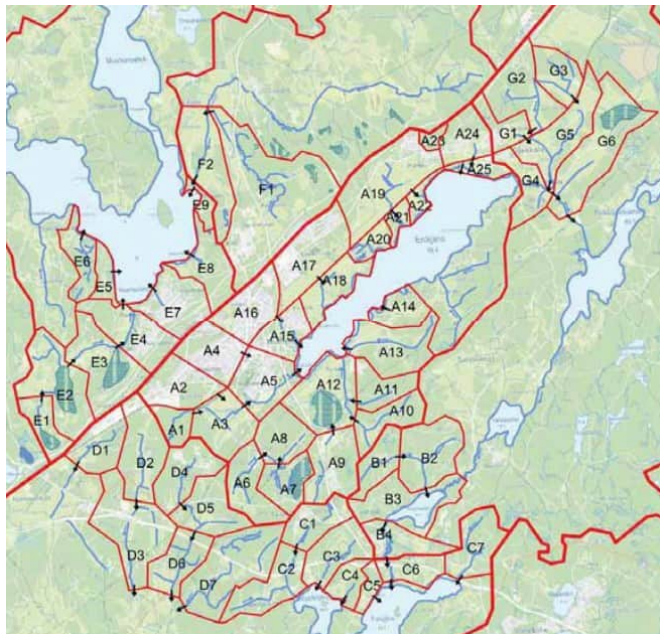
5.3 Vesistöt

Valuma-alueet

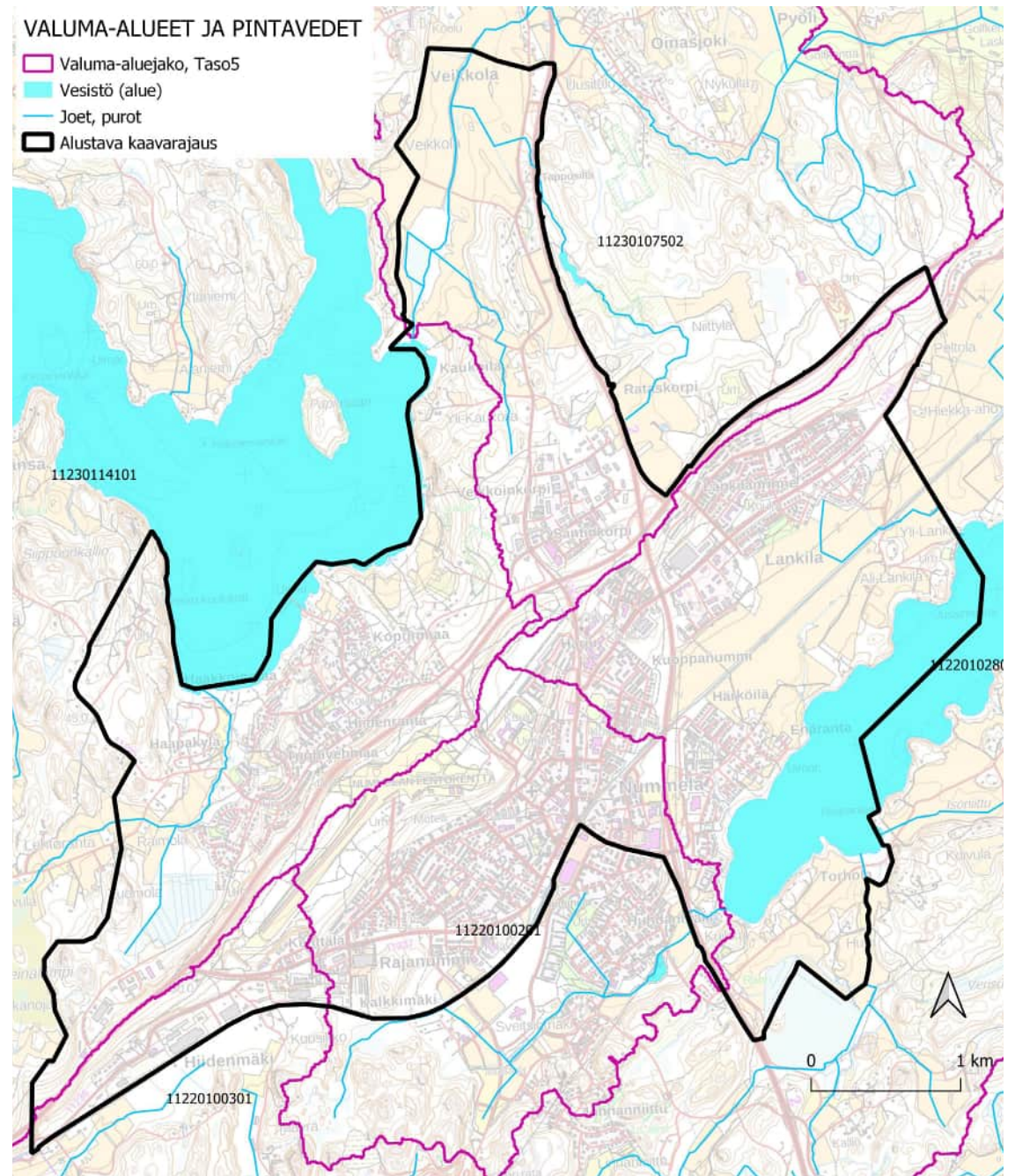
Ensimmäinen Salpausselkä halkoo Vihdin kunnan aluetta päävedenjakajana lounaasta koilliseen siten, että Nummelanharjun pohjoispuoli kuuluu Karjaanjoen valuma-alueeseen (pää 935 km²) ja eteläpuoli Siuntionjoen valuma-alueeseen (pää 487 km²).

Suomen ympäristökeskuksen (Syke) laatiman valtakunnallisen valuma-alueiden luokituksen tiheäseulaistimman tason (TASO5) valuma-aluejaossa suunnittelualue jakautuu 5 viiteen valuma-alueeseen.

Vuonna 2013 laaditussa Nummelan ja Ojakkalan hulevesien hallintasuunnitelmassa (SITO) laajempi Nummela-Ojakkalan alue jaettiin edelleen pienempiin osavaluma-alueisiin.

Osavaluma-alueajukset Nummelan ja Ojakkalan hulevesien hallintasuunnitelmassa (SITO, 2013).

Valuma-alueet (Taso5) ja pintavedet suunnittelualueella (Lähteet: Maastotietokanta, Maanmittauslaitos; Valuma-alueet, SYKE) Taustakartta © Maanmittauslaitos

Pintavedet

Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Hiidenveteen (30,3 km²), joka on Uudenmaan toiseksi suurin järvi Vihdin kunnan ja Lohjan kaupungin alueella. Hiidenveden ekologinen tila on tyydyttävä.

Suunnittelualue käsittää kaakossa osan Enäjärveä, joka on matala ja savimaiden ympäröimä, Siuntionjoen vesistöalueen ylin latvajärvi. Järven valuma-alue on varsin pieni (34 km²) suhteessa järven pinta-alaan (4,9 km²). Enäjärvi on luokiteltu välttävään ekologiseen tilaan.

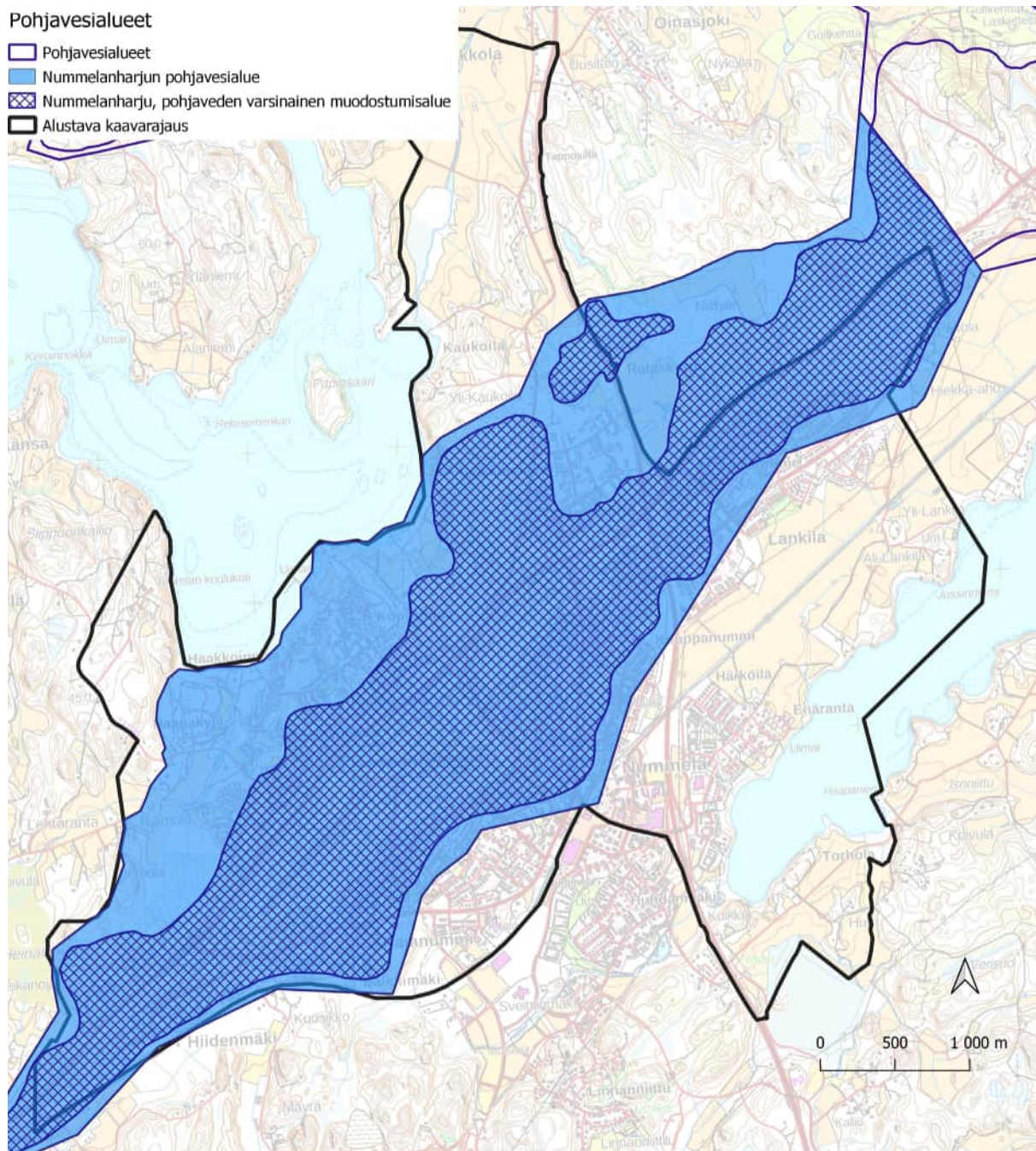
Merkittävimpiä uomia alueella ovat Hiidenvedeen laskevat Oinasjoki ja Tyrynoja sekä Enäjärvellä Ridalinlahteen ja Reuhoonlahteen laskevat purot.

Pohjavesi

Suunnittelualueelle sijoittuu Nummelanharjun pohjavesialuetta, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pinta-vesi- ja maaekosysteemi on suoraan riippuvainen. Pääosa Nummelanharjun pohjavesialueesta on myös pohjaveden varsinaista muodostumisaluetta.

Pohjavesialueet

- Pohjavesialueet
- Nummelanharjun pohjavesialue
- Nummelanharju, pohjaveden varsinainen muodostumisalue
- Alustava kaavarajaus

Pohjavesialueet suunnittelualueella (Lähde: SYKE)
Taustakartta © Maanmittauslaitos

5.4 Luontoarvot

Luonnonsuojelualueet

Suunnittelualueelle sijoittuu kolme yksityisten mailla olevaa luonnonsuojelualuetta:

- Päivölän lähteikkö (ERA; LsL 47 §)
- Päivölän luonnonsuojelualue (MRA; LsL 25 §)
- Päiväranta (YSA)

Arvokas geologinen muodostuma

Maakuntakaavassa on osoitettu Nummelanharjun alueelle arvokkaan geologisen muodostuman merkintä.

Asemakaavojen suojelumerkinnot

Asemakaavamerkinnoilla ja -määräyksillä on voimassa olevissa asemakaavoissa osoitettu seuraaventyypisiä suojeluarvoja:

S1: Luonnonsuojelulain perusteella suojeltu jalopuumetsikkö.

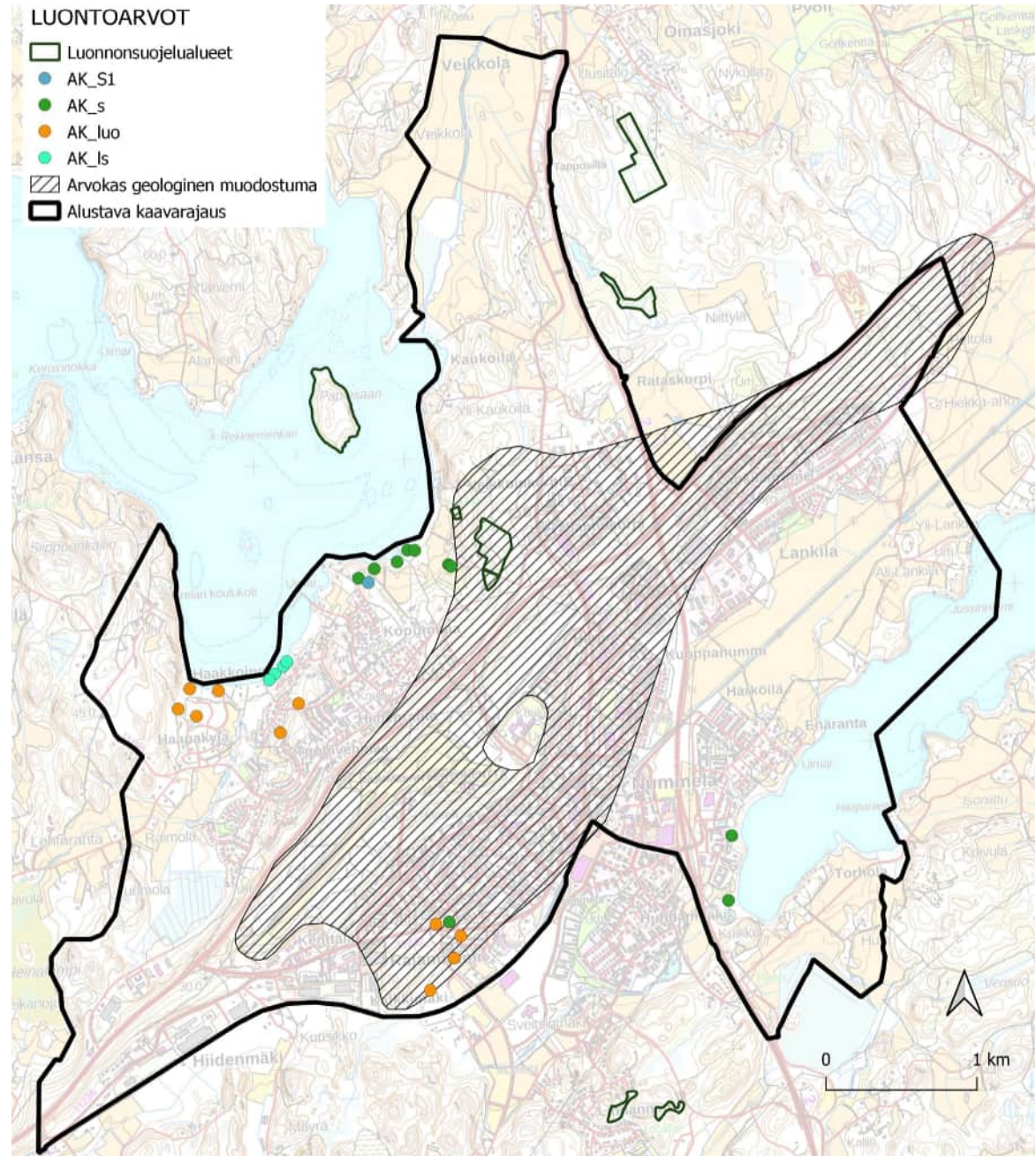
s: Luonnonsuojelulain perusteella suojellun liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Suojeltavia alueen osia, esim. säilytettäviä kosteikko, avolähde tai alueen osa, joilla puusto on säilytettävä.

luo: Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä luonnontilaisena säilytettäviä alueita, esim. lähteikköjä, kosteikkoja, liito-oravan kulkuyhteyksiä.

Is: Alueen osa, jolla luonnontila tulee palauttaa tai hoitaa siten, että sallitaan vain luonnon- tai maisemanhoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet.

Luontoselvitykset

Osayleiskaavan suunnittelualueen kattavan erillisen luonto- ja ekologisen verkoston -selvityksen laatiminen on käynnistetty konsulttityönä keväällä 2025. Alueelta on tehty aiemmin asemakaavoituksen yhteydessä useita luontoselvityksiä, jotka toimivat lähdeaineistona laadittavalle luontoselvitykselle.

Luonnonsuojelualueet ja asemakaavojen suojelukohteet (S1, s, luo, Is).
(Lähteet: Yksityisten mailla olevat luonnonsuojelualueet, SYKE; Arvokas geologinen muodostuma, Uudenmaan liitto)
Asemakaavakohteet, Vihdin kunta. Taustakartta © Maanmittauslaitos

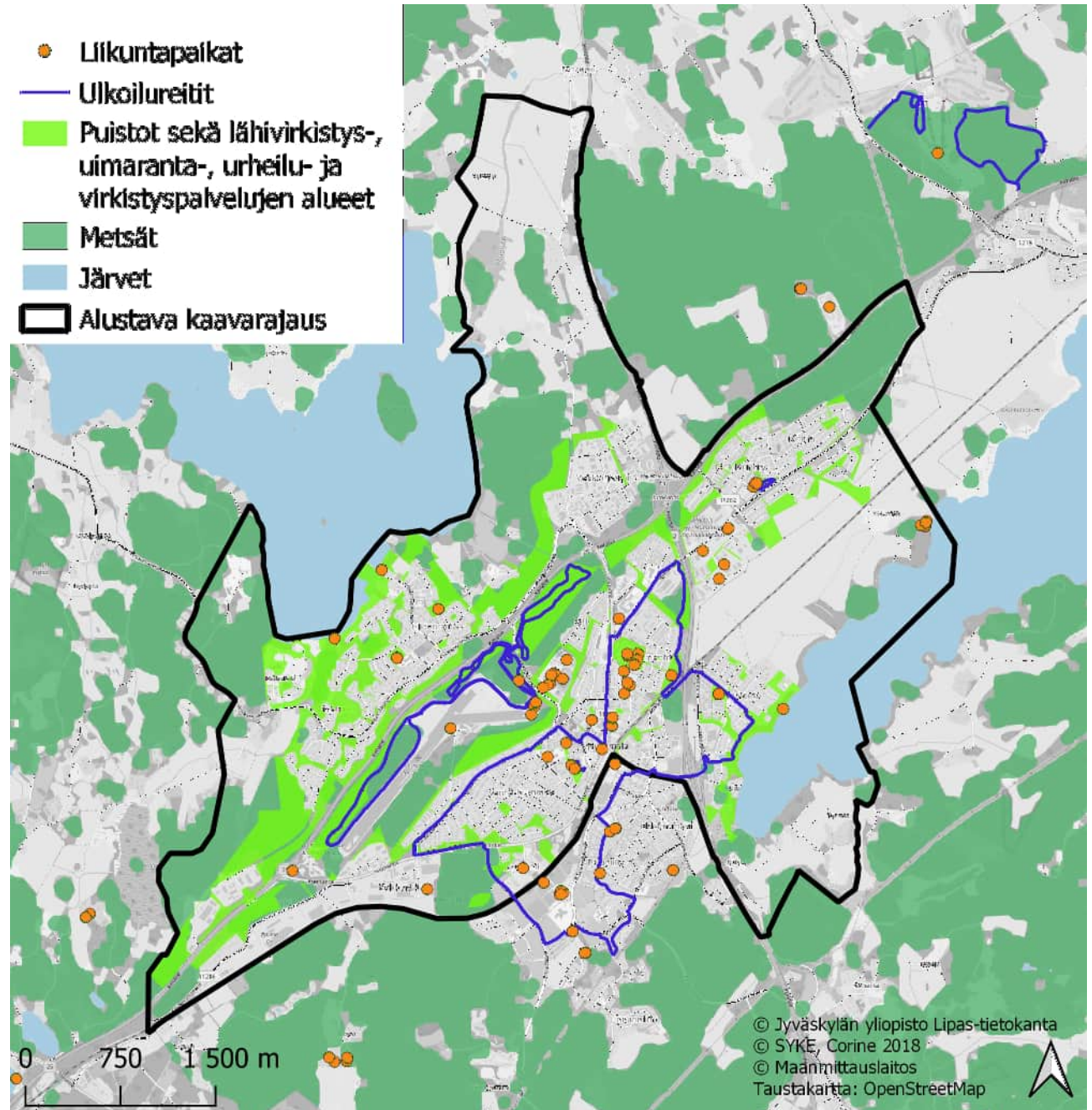

6 VIHER- JA VIRKISTYSALUEET

Suunnittelualueen asemakaavoitetulla alueella on erilaisia puistoja, lähivirkistysalueita uimaranta-alueita sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita. Suunnittelualueella on myös muutamia laajempia yhtenäisiä metsäalueita.

Nummelanharjulla lentokenttää ympäröivien metsien virkistyskäyttö on hyvin vilkasta. Alueella on kävelijöille, pyöräilijöille ja lenkkeilijöille eri pituisia pururatoja (2,5–10 km), ulkoliikuntapaikka ja frisbeegolfrata. Talvela harjulla on mahdollista hiihtää ja luistella. Lentokentän kiertävän pururadan varrella sijaitsee näköalapaikka, josta on näkymä Hiidenvedelle. Nummelanharjun ulkoilureittien lisäksi Nummelassa on opastettu pyöräilyreitti, jonka pituus on 11 kilometriä. Reitin varrella on 18 nähtävyyttä, joista seitsemän on merkitty kyltein.

Nummelassa on tarjolla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia. Liikuntapaikat painottuvat Nummelan keskustan ympäristöön. Suunnittelualueella on mm. pallo-, luistelu-, tennis-, padel-, koripallo-, pesäpallo- ja yleisurheilukenttä, uima-, jää-, keila- ja liikuntahalli, liikunta-, kunto-, voimailu- ja kamppailulajien saleja, kuntokeskuksia, tanssi-/ryhmäliikuntatiloja sekä uima-, skeitti-/rullaluistelu-, ulkokuntoilu- ja lähiliikuntapaikkoja.

Liikuntapaikat ja virkistysalueet suunnittelualueella.

7 LIIKENNE

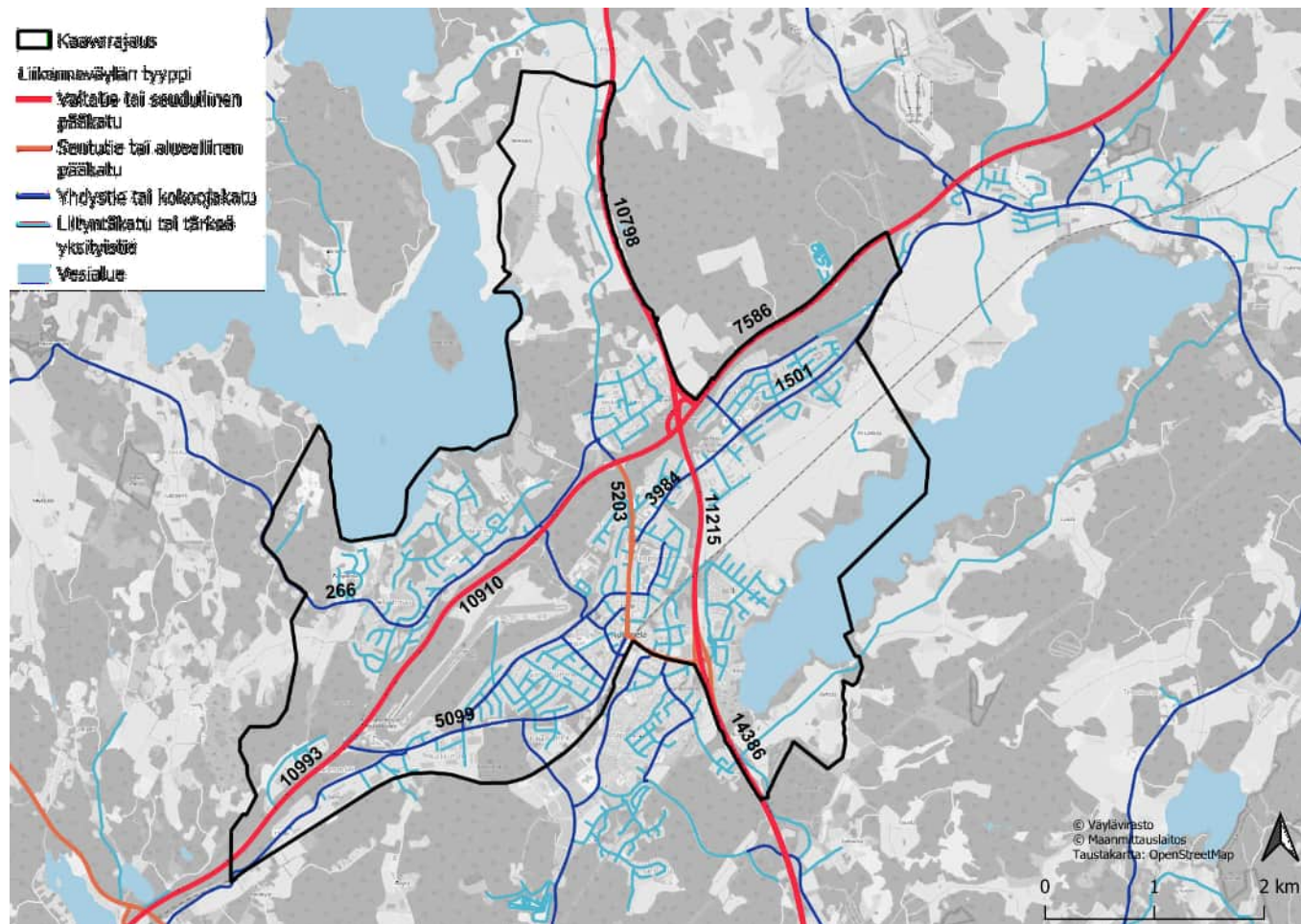
7.1 Liikenneverkko

Nummelan osayleiskaava-alueen maanteiden liikenteen pääverkon muodostavat valtatiet 25 (Kehätie) ja 2 (Porintie). Verkostoa täydentävät Nummelan keskustan alueella Asemantie (mt 11237), Ojakkalantie (mt 11261) sekä Vihdintie (mt 11238) välillä Ojakkalantie-Valtatie 25. Valtio vastaa maantieliikenteen väyläverkosta. Valtion hallinnoimien maanteiden osuudet ovat vähentyneet etenkin tiheimmin rakentuneessa taajamaympäristössä. Tällöin tieosuudet ovat siirtyneet hallinnollisesti osaksi kunnan katuverkkoa.

Valtatie 2 on runsaimmin liikennöity tieosuus kaava-alueella. Valtatien 2 liikennemäärä on Meritien eteläpuolella 14 386 ajon./vrk, Meritien ja valtatie 25 välillä 11 215 ajon./vrk ja valtatie 25 pohjoispuolella 10 798 ajon./vrk. Valtatie 25 liikennemäärä on suunnittelualueella 7 586 - 10 993 ajon./vrk.

Traficom on laatinut valtakunnalliset liikenne-ennusteet, jotka ulottuvat vuoteen 2060. Liikenne-ennusteiden mukaan kevyiden ajoneuvojen liikenne kasvaa koko ennustejakson ajan (2022–2060). Nopeinta kasvu on ennen vuotta 2030, jolloin keskimääräinen vuosikasvu on noin 1 %. Ennustejakson lopulla vuosina 2050–2060 keskimääräinen vuosikasvu on noin 0,5 %. Raskaiden ajoneuvojen suorite kasvaa ennustejaksolla vuoteen 2040 asti, minkä jälkeen suoritteet vähenevät.

Osayleiskaava-alueen keskeisiä pääkatuja Nummelan keskustan alueella ovat Meritie, Vihdintie ja Lohjantie. Valtatie 25 pohjoispuolella Haapakyläntie on Hiidenveden alueen keskeinen kokoojakatu. Katuverkolla nopeusrajoitukset ovat suunnittelualueella pääosin 30 tai 40 km/h.

Suunnittelualueen liikenneväylätyypit ja maanteiden liikennemäärät (Lähde: Väylävirasto Liikennemäärät ja Digiroad).

Käynnissä olevat ja suunnitellut hankkeet

Valtatie 25 yhteysväli Hanko-Mäntsälä

Tavoitetilanteessa valtatie 25 nelikaistaistetaan osayleiskaavan suunnittelualueella (suunnitteluväli Muijala - valtatie 2). Kaksiajorataisilla nelikaistaisilla osuuksilla kaikki valtatien 25 tasoliittymät poistetaan ja korvataan eritasoliittymillä sekä tiejärjestelyillä. Keskikajteellista ohituskaistatietä rakennetaan osayleiskaavan suunnittelualueella Nummelasta itään (Rajamäelle). Keskikajteellisilla ohituskaistajaksoilla sallitaan tavoitetilanteessa vain eritasoliittymiä ja pääosa nykyisistä yksityisteiden liittymistä katkaistaan ja yhteydet korvataan tiejärjestelyillä.

Vt 25 Hanko-Mäntsälä, 1. vaihe sisältää Nummelan osalta seuraavat osahankkeet, jotka ovat mukana valtion väyläverkon investointiohjelmassa:

- Uusi eritasoliittymä Nummelan (Vihti) Asemantielle.
  - o Tiesuunnitelma on valmistunut vuoden 2023 lopussa ja ollut nähtävillä 8.5.-7.6.2024. Tavoitteena on, että tiesuunnitelma hyväksytään vuoden 2025 aikana.
- Raskaan liikenteen levähdysalueet Nummelassa.

Kehittämisselvitys valtatien 25 yhteysvälille Hanko-Mäntsälä on päivitetty vuonna 2023. Kehittämisselvityksen lisäksi yhteysvälille on laadittu ja laaditaan lisää jaksottaisia suunnitelmia ja selvityksiä. Yhteysvälille laaditaan myös suunnitelmia yksittäisistä liittymän parantamisista, jalankulku- ja pyöräilyteiden rakentamisesta, liittytäpysäköintien kehittämisestä ja muista pienistä liikenneturvallisuushankkeista.

Valtatien 2 parantaminen välillä Nummela-Karkkila

Uudenmaan ELY-keskus, Vihdin kunta ja Karkkilan kaupunki laativat yleissuunnitelmaa ja ympäristövaikutusten arviointia valtatielle 2 välillä Nummela-Karkkila. Yleissuunnitelman ratkaisulla kehitetään valtatiä 2 pääväyläasetuksen mukaiseen tavoitetilaan liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden suhteen mahdollistaen myös alueen kehittäminen etenkin taajamaosuuksilla.

Toimenpiteiden tavoitteina on parantaa pitkämatkaisen tavaraj- ja henkilöliikenteen, jakson seudullisten tavaraj- kuljetusten sekä työ- ja asiointimatkojen matka-aikaa, sujuvuutta ja matka-ajan ennustettavuutta sekä turvata joukkoliikenteen sujuvuus. Tavoitteena on, ettei nykyisiä olosuhteita heikennetä. Nopeusrajoitus on pääosin 100 km/h.

Suunnittelun aikana tutkitaan seuraavia toimenpiteitä Nummelan osayleiskaava-alueella:

- Nelikaistainen keskikajteellinen tie Nummelan ja Vihdin kirkonkylän välille ja nelikaistaiseen tiehen liittyvät tiejärjestelyt
- Rinnakkaisväylän muodostaminen välillä Nummela-Vihdin kirkonkylä
- Oinasjoen yksityisteiden eritasoliittymä ja siihen liittyvät tiejärjestelyt

Ympäristövaikutusten (YVA) arviointiohjelma valmistuu syksyllä 2025 ja YVA-arviointiselostus arviolta loppuvuodesta 2026. Yleissuunnitelma valmistuu arviolta vuonna 2028.

N163 Tuohivehmaan asemakaava, osat A ja B

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Asemantien ja valtatien 25 suunnitteilla olevan eritasoliittymän toteuttaminen. Asemakaavalla tutkitaan eritasoliittymän ja valtatien luoteispuolella sijaitsevien asuinalueiden yhdistämistä kahden vaihtoehdoisen kokoojakatutasoisen katuyhteyden välillä. Lisäksi kaavalla tutkitaan asuinrakentamisen lisäämistä suunnittelualueen pohjoisosaan ja Tervasuontien teollisuusalueen täydentämistä.

A-osa on tarkoitus saada hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2025 aikana. B-osa etenee seuraavaksi luonnosvaiheeseen, kun liikennejärjestelyjen suunnittelu on edennyt riittävän pitkälle.

Asemantien katukaava (N208)

Kaavatyön tavoitteena on muuttaa Asemantie asema-kaavan mukaisesta yleisestä tiestä (maantie) kaduksi. Kaavan suunnitteluun liittyy myös kevyen liikenteen yhteyksien parantamistarpeiden kartoittaminen koko Asemantien matkalta sekä tarvittaessa Asemantien varrella olevien rakentamattomien tai vanhentuneita kaavoja sisältävien alueiden kehittämisen tutkiminen.

Tavoitteena on käynnistää kaavatyö ja kartoittaa sen tavoitteet vuonna 2025. Kaavatyö on liitoksissa valtatien 25 ja Asemantien tiesuunnitelman hyväksymisaikatauluun.

Meritien uudet rautatiesillat

Meritien silta on otettu käyttöön vuonna 1963. Sillan huono kunto ja ongelmallinen tukipaalaus tulivat esille Väyläviraston ja kunnan selvittäessä Hanko-Hyvin- kää-radan sähköistykseen toteuttamista Nummelassa. Liikenneympyrän keskipiste on tarkoitus viedä 25 metriä etelämmäs nykyisestä liikenneympyrästä. Jalankulku- ja pyöräväylät on tarkoitus toteuttaa yhdistettyinä väylinä poiketen Vihdin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmasta, jossa oli merkitty alueelle yksisuuntaiset pyörätieratkaisut mm. turvalliset suojatieyliitykset ja katualueen tilanpuute huomioiden.

Kuoppanummen alikulkusilta (jkpp)

Tavoitteena on suunnitella nykyisen jalankulun ja pyöräilyn tasoylikäytävän paikalle alikulkukäytävä.

Nissoilan alikulkukäytävä

Tasoristeysten poistamisesta on tehty yhdistetty katu- ja ratasuunnitelma vuonna 2012. Yli-Lankilan, Laakuk- sen, Hemmilän ja Toimilan tasoristeukset on tarkoitus poistaa, kun Nissolan alikulkusillan alittava katu otetaan käyttöön.

7.2 Raideliikenne

Nummelan taajaman läpi kulkee Hanko-Hyvinkää rata, joka on valmistunut vuonna 1873. Hyvinkään ja Karjaan välisellä rataosalla on nykyisin vain tavaraliikennettä. Vuonna 2017 yhteysväliä kuljetettiin 1,4 miljoonaa tonnia tavaraa, joista vain osa oli koko rataosan läpi kulkevaa liikennettä. Karjaan ja Hangon välillä kulkee myös kiskobusseilla hoidettavaa henkilöliikennettä.

Käynnissä olevat ja suunnitellut hankkeet

Hyvinkää–Hanko-radan sähköistys ja tasoristeyksien parantaminen

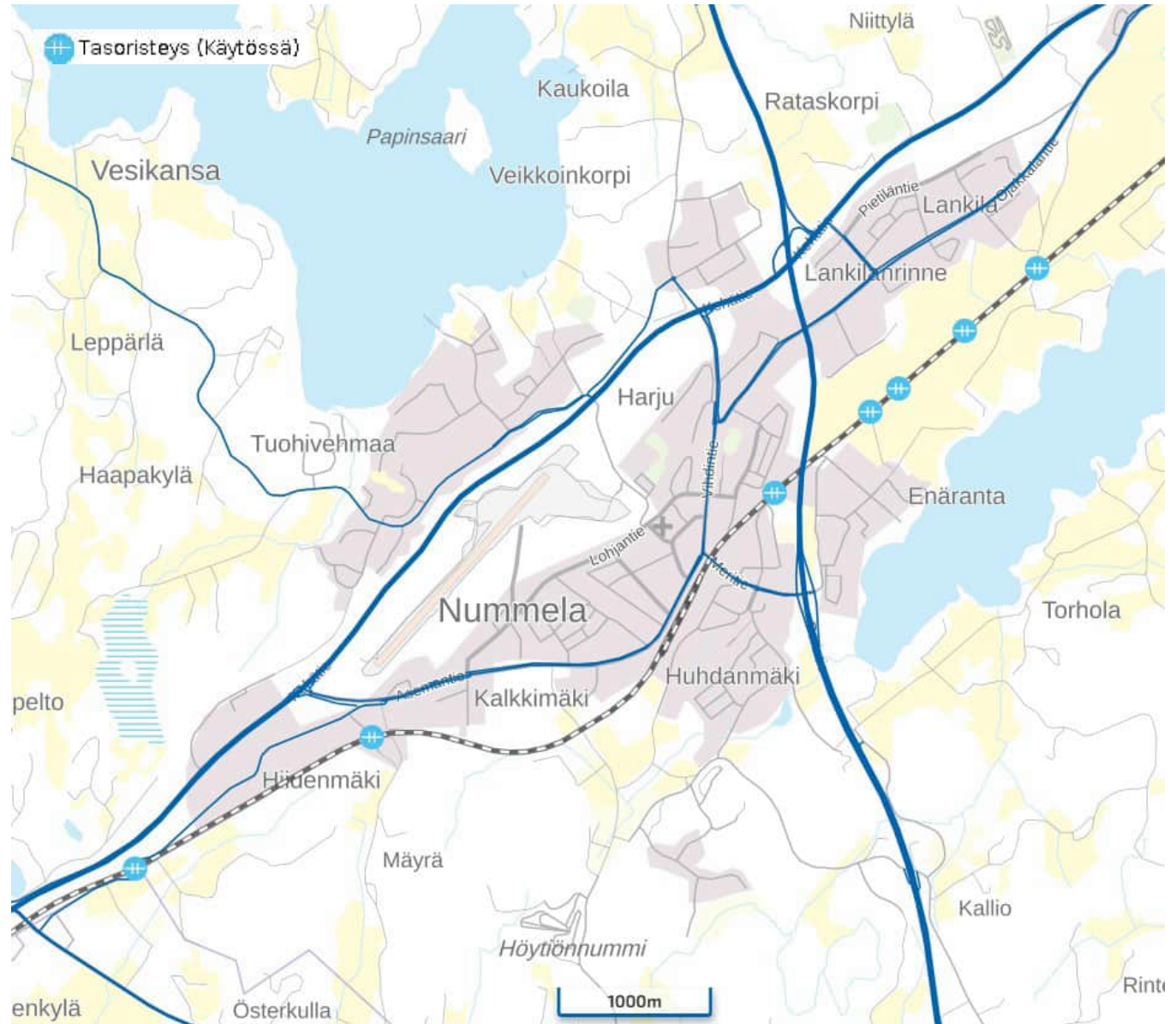
Väylävirastolla on käynnissä Hango-Hyvinkää -radan sähköistys-hanke, jonka tavoitteena on parantaa rautatiekuljetusten kustannustehokkuutta ja vähentää liikenteen aiheuttamia haitallisia päästöjä. Tasoristeyksien parantamisella tavoitellaan rataosan tasoristeyksien turvallisuutta joko niitä poistamalla tai turvallisuutta parantavilla toimenpiteillä. Hanke valmistuu kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana.

Länsirata

Länsirata on Helsingin ja Turun välille suunnitteilla oleva osittain kaksiraiteinen junayhteys. Suunnitelmaosan Espoo-Salo -oikorata (ESA), johon Vihdin alue kuuluu, yleissuunnitelma on hyväksytty helmikuussa 2025. Vihdissä suunnitelmaan sisältyy Vihti-Nummelan asema ja asemavaraus Vihdin Huhmariin. Länsirata asemanseutuineen kytkeytyy Nummelan osayleiskaavoitukseen mm. liikenneyhteyksien ja palveluverkon yhteensovittamisen näkökulmasta.

Duo-raitiotieselvitys

Vihdin kunta ja Lohjan kaupunki ovat laatineet yhteisen esiselvitystasaisen duoraitiojunaselvityksen (2021). Duoraitiojunaliikenne on liikennemuoto, joka yhdistää rataverkon ja kaupunkialueiden raitiotieverkoston mahdollisuudet.

Käytössä olevat tasoristeykset Hango-Hyvinkää radalla suunnittelualueella. Lähde: Suomen väylät/Tasoristeykset, Väylävirasto (31.3.2025)
Taustakartta © Maanmittauslaitos

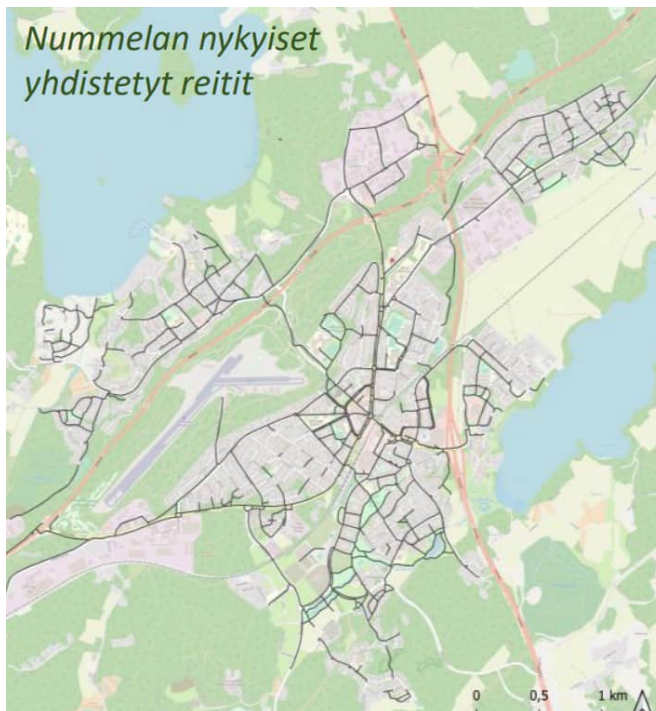

7.3 Jalankulku ja pyöräily

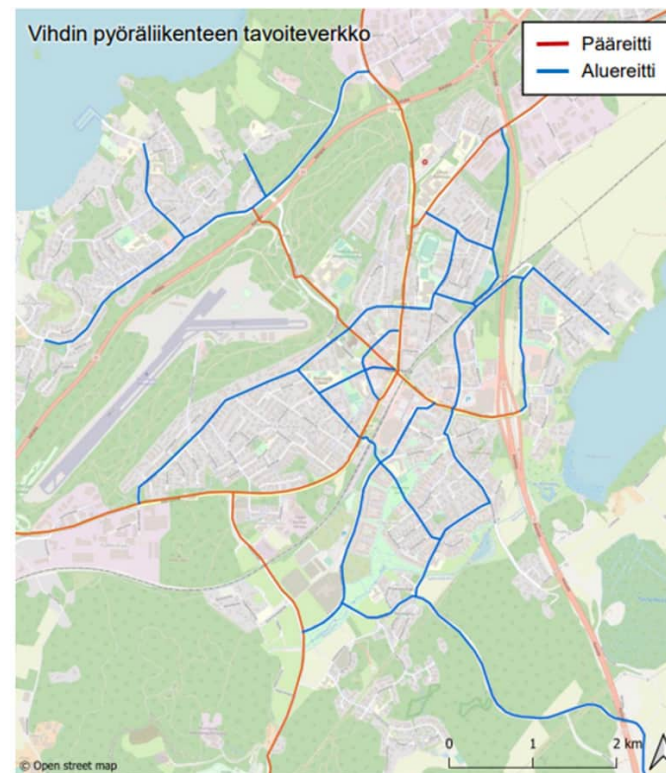
Nummelan taajama-alueen nykyinen jalankulku- ja pyörätieverkko on melko kattava. Verkko muodostuu pääosin yhdistetyistä jalankulku- ja pyöräteistä, jotka ovat laadultaan vaihtelevia. Suuri osa nykyisistä väylistä kulkee eroteltuina ajoneuvoliikenteestä, mikä takaa turvallisen ja miellyttävän liikkumisen jalan ja pyörällä. Nykyiset yhdistetyt jalankulku- ja pyöräväylät ovat kuitenkin usein liian kapeita molemmille kulkumuodoille, puolen vaihtoja on paljon ja päällysteet ovat vaihtelevan kuntoisia.

Nummelan keskusta-alueella ja sen tuntumassa yhdistetyt väylät ovat usein korotettuja ja ajoradasta reuna-kivellä erotettuja, jolloin tien leveyden merkitys kasvaa. Ajoradan läheisyydessä kapeat väylät tuntuvat käyttäjälle helposti turvattomilta, niin kävelijän kuin pyöräilijän näkökulmasta. Monin paikoin korotetut väylät sijaitsevat myös rauhallisilla paikalliskaduilla, missä pyöräily voisi tapahtua myös ajoradalla.

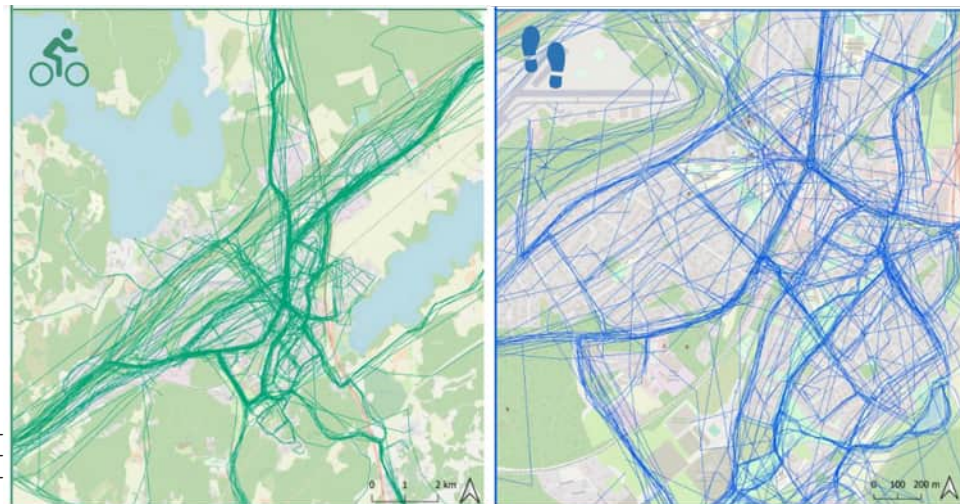
Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030 hyväksyttiin Vihdin kunnanhallituksessa 15.01.2024 § 3. Edistämishjelma on kunnan ensimmäinen aktiivista ja kestävästä liikkumista edistävä strategia ja sen tavoitteena on luoda suuntaviivat kävelyn ja pyöräliikenteen systemaattiselle ja pitkäjänteiselle edistämistyölle Vihdissä. Ohjelmassa määritettiin tavoitteet kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyölle, kunnan pyöräliikenteen tavoiteverkko sekä toimenpiteitä, joiden avulla pyritään lisäämään omin lihasvoimin tapahtuvan liikkumisen turvallisuutta ja houkuttelevuutta kaikenikäisten vihtiläisten keskuudessa. Toimenpiteiden toteutumisen ja niiden vaikuttavuuden seurannasta vastaa Vihdin kestävä ja turvallisen liikkumisen työryhmä, joka vie vuosittaisen raportoinnin tulokset tiedoksi myös lautakuntaan.

Nummelan nykyiset yhdistetyt jalankulku- ja pyörätiet (Lähde: Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030).

Pyöräliikenteen tavoiteverkko (Lähde: Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030).

Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman 2030 asukaskyselyssä vastaajien piirtämät käytetyimmät pyörä- ja kävelyreitit Nummelassa

7.4 Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen järjestämiseksi käynnistyi Vihdissä ke-
säkuussa 2024 uusi yhteistyömalli, jossa Vihdin kunta,
Lohjan kaupunki, Karkkilan kaupunki ja Inkoon kunta
järjestävät joukkoliikenteensä jatkossa yhdessä Uu-
denmaan ELY-keskuksen kanssa. Joukkoliikenteen jär-
jestämisestä Vihdissä vastaa siten nykyisin yksi toimija,
Uudenmaan ELY-keskus yhteistyössä kunnan kanssa.
Liikennöitsijöitä on edelleen useampia, mutta koko-
naisuudesta vastaa ELY-keskus. Sama lipputuote (Län-
si-Uusimaalippu) käy kaikilla liikennöitsijöillä ja aika-
tauluinformaatiota on saatu yhtenäistettyä muutoksen
seurauksena. Uudistuksen myötä kunnan sisäisten vuo-
rojen määrä sekä ilta- ja viikonloppuliikenne lisääntyi.

Vihdin kunnan joukkoliikenteen palvelulupaus takaa
joukkoliikenteen minimitason kunnan sisäiseen jouk-
koliikenteeseen sekä yhteydet Nummelasta Helsinkiin
ja Lohjalle. Nummelasta vilkkain bussiliikenne on Hel-
singin suuntaan. Vihdin kirkonkylän ja Nummelan välillä
kulkee myös kaukoliikenteen linjoja, jotka jatkavat Kark-
kilan, Forssan, Lohjan ja Helsingin suuntiin.

Vihdin kunta tarjoaa palveluliikennettä, joka on kaikille
kuntalaisille tarkoitettua joukkoliikennettä. Taajamien
väliset ja sisäiset palvelulinjat ovat linjakohtaisesti ker-
ran viikossa kulkevia vuoroja. Kaikilla reiteillä kuljetta-
jalla on mahdollisuus kutsusta poiketa hakemaan kotoa
/ viemään kotiin matkustajia aikataulun sallimissa ra-
joissa. Palveluautot liikennöivät arkisin aikavälillä 9.00-
12.30 Nummelassa, Vihdin kirkonkylällä ja Vihtijärvellä.

7.5 Lentoliikenne

Suunnittelualueella sijaitsee Nummelan lentokenttä,
joka valmistui elokuussa 1940. Kesäisin kentällä on mm.
purjelento-, moottorilento-, moottoripurjelento- ja ult-
rakevytlentotoimintaa sekä koulutusta ja purjelento-
koneiden hinauksia. Lentokenttäalueella on myös len-
nokki, eli dronetoimintaa sekä kiitoratoja hyödyntäviä
 muita oheistoimintoja, kuten itseohjautuvien ajoneu-
vojen testausta.

Kuva: Joenrinne Films

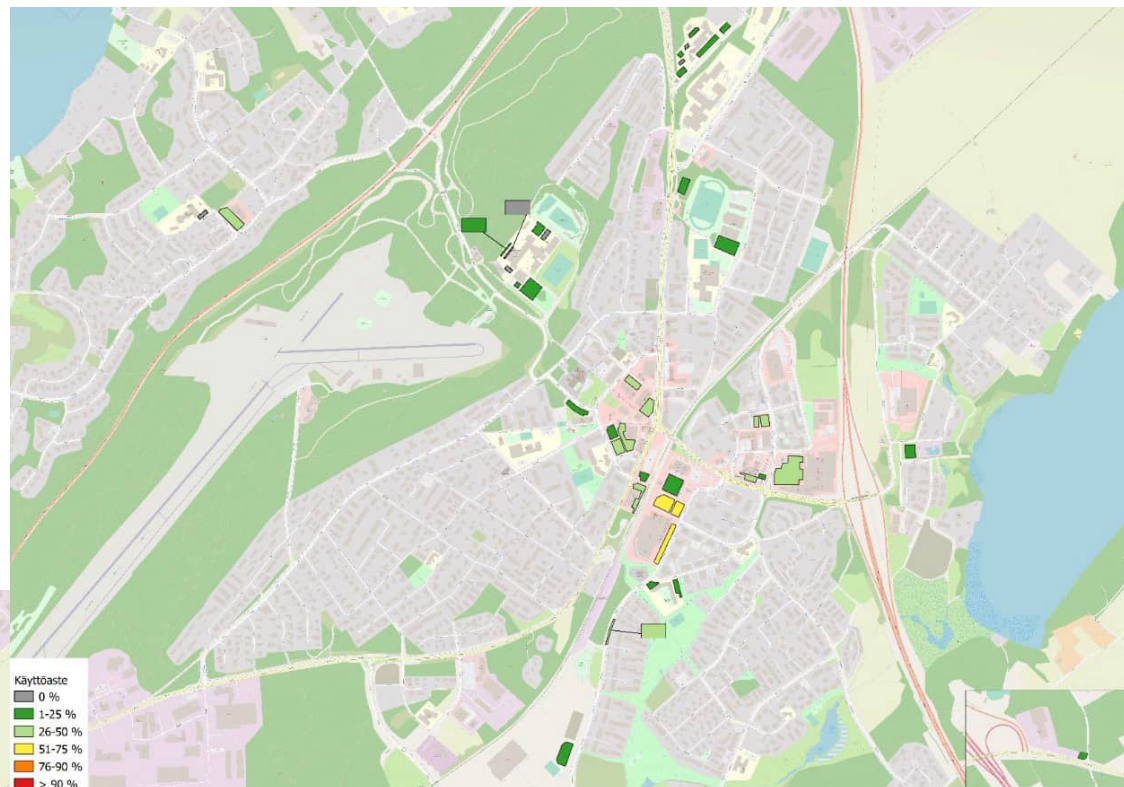
7.6 Pysäköinti

Liityntäpysäköinti

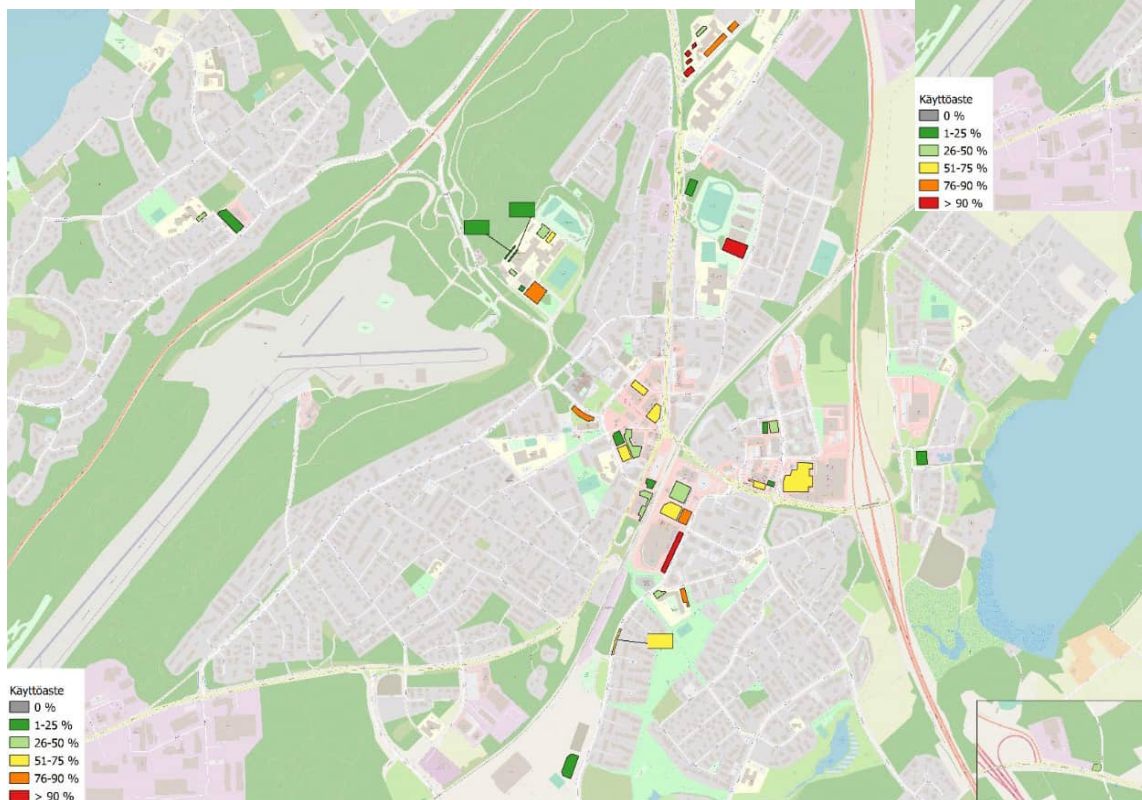
Vihdissä on kuusi liityntäpysäköintialuetta, joista kaksi sijaitsee Nummelassa. Nummelan linja-autoaseman / Majatuvankujan liityntäpysäköintipaikalla on 38 autopaikkaa. Valtatien 2 / Enärannan Sahapuistikon pysäköintialueella on 52 autopaikkaa, jotka ovat käytettävissä myös liityntäpysäköintiin. Nummelan linja-autoasemalla on myös pyöräpysäköintipaikkoja. Pyöräpaikat ovat runkolukittavia pyörätelineitä.

Pysäköinnin käyttöaste

Nummelan pysäköintialueiden käyttöastetta on tutkittu Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvityksessä (Sitowise, 23.6.2022)

Nummelan pysäköintialueiden käyttöasteet klo 17-19, 1.6.2022
(Lähde: Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvitys, Sitowise 23.6.2022)

Nummelan pysäköintialueiden käyttöasteet klo 12-14, 1.6.2022
(Lähde: Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvitys, Sitowise 23.6.2022)

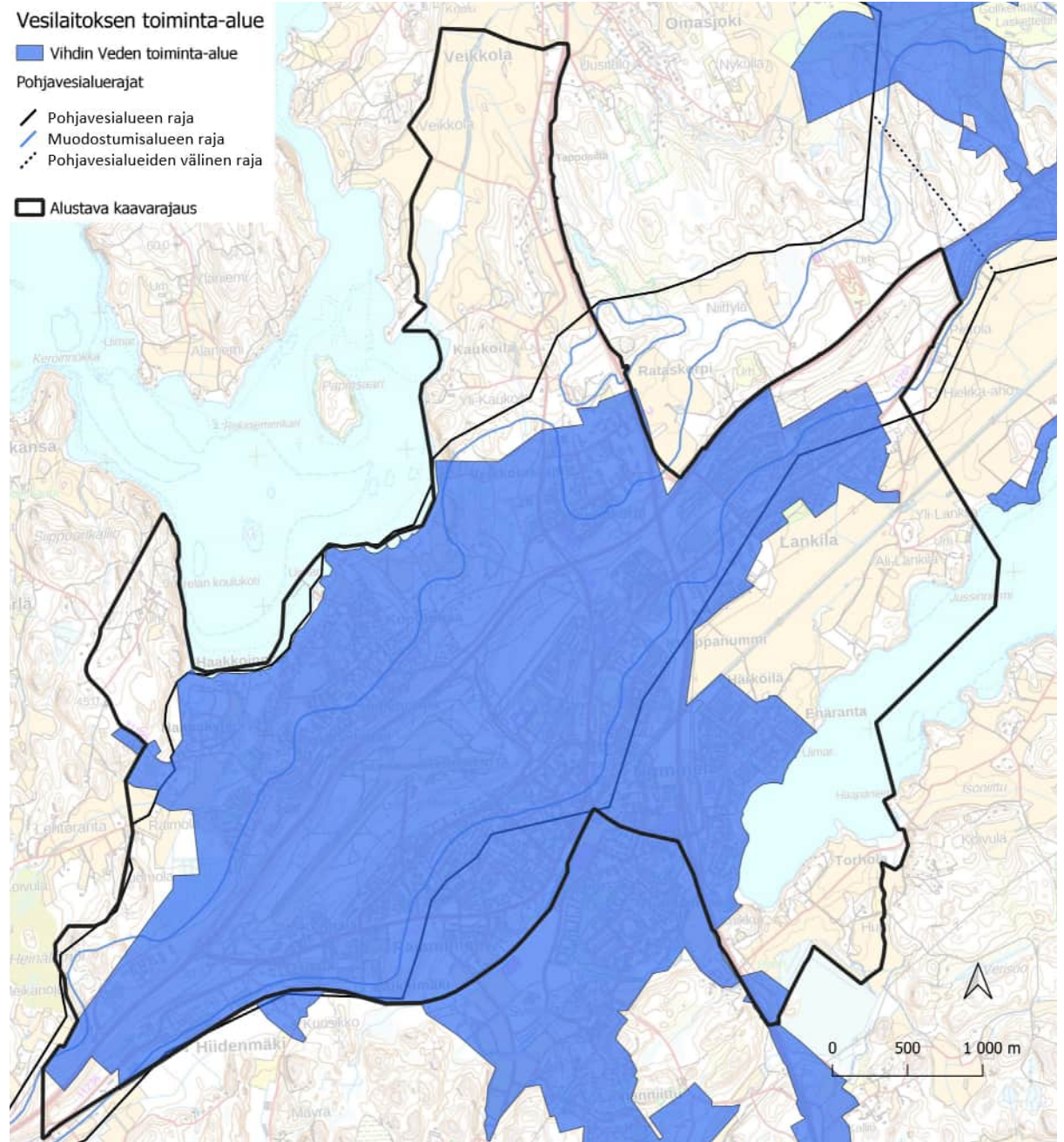
8 TEKNINEN HUOLTO

8.1 Vesihuolto

Vihdin kunnassa vesihuoltopalveluista vastaa kunnan vesihuoltolaitos Vihdin Vesi. Vihdin Veden toimittama talousvesi on pohjavettä.

Vihdin Veden jätevedenpuhdistamoista toinen sijoittuu Etelä-Nummelaan suunnittelualueen ulkopuolelle ja toinen Vihdin kirkonkylään.

Hulevesien hallinnasta vastaavat yhdessä sekä kunta että vesihuoltolaitos Vihdin Vesi. Vihdin Vesi vastaa huleveden viemäroinnistä ja kunta vastaa avo-ojista ja muista järjestelmistä, kuten tulvareiteistä.

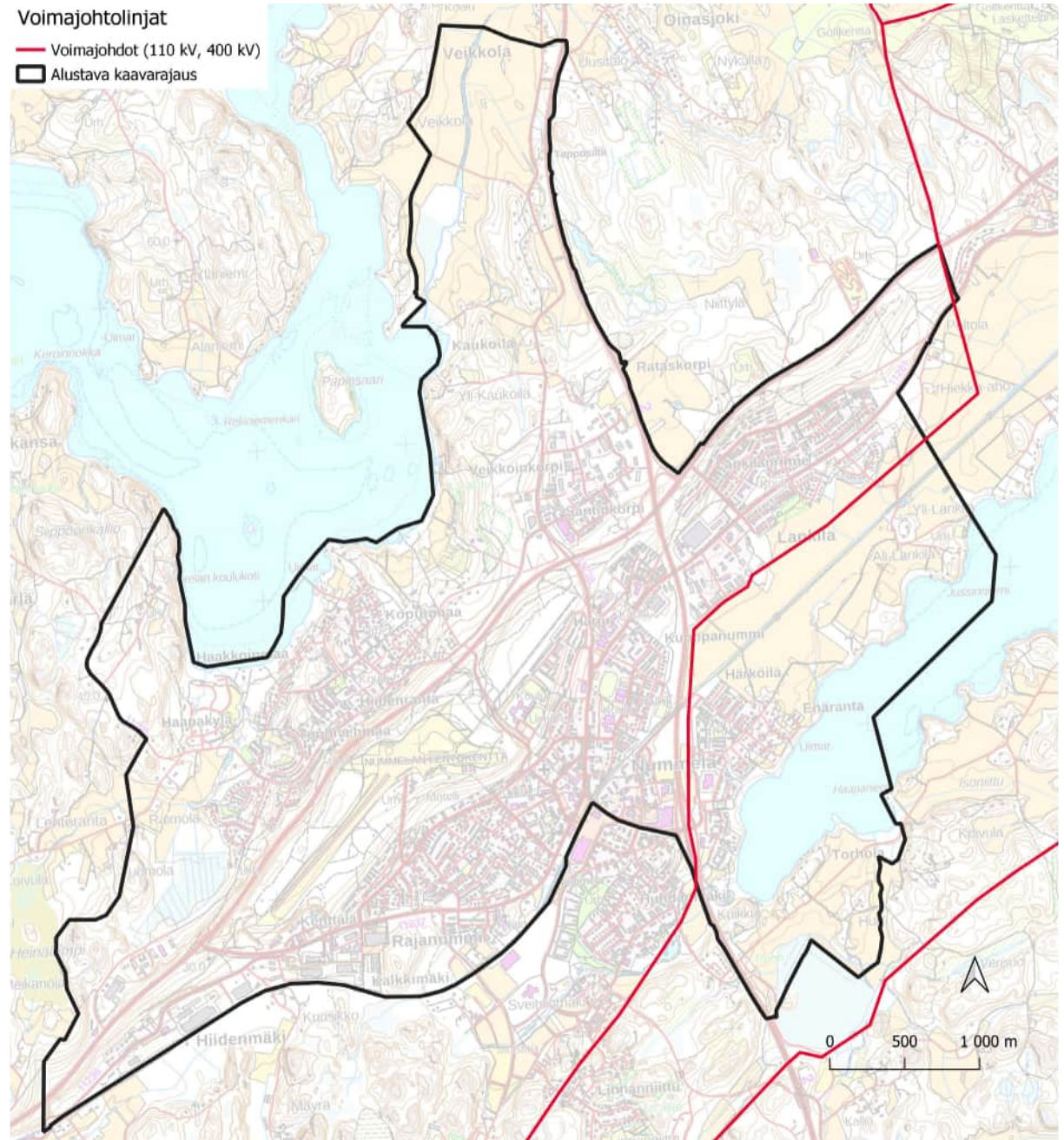

8.2 Energiahuolto

Suunnittelualueen läpi lounaasta koilliseen Nummelan harjun eteläpuolella kulkee Kopula-Nurmijärvi 110 kV:n voimajohto. Suunnittelualueen eteläpuolitse kulkee Espoo-Hikiä 400 kV:n voimajohtolinja.

Kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueella Lankilasta Nummelan keskusta ja osalle Asemantietä. Nummelan Aluelämpö tarjoaa kaukolämpöpalveluita Nummelassa yhteistyössä Advenin kanssa. Lämpölaitos sijaitsee Rajanummessa. Uuden lämpölaitoksen sijoittamismahdollisuutta tutkitaan vireillä olevassa asemakaavanmuutoksessa (N209) Lankilaan.

Maakaasun runkoputki kulkee harjun pohjoispuolella.

Voimajohdot (110 kV ja 400 kV) suunnittelualueella ja sen läheisyydessä (Lähde: Maastotietokanta, Maanmittauslaitos)
Taustakartta © Maanmittauslaitos

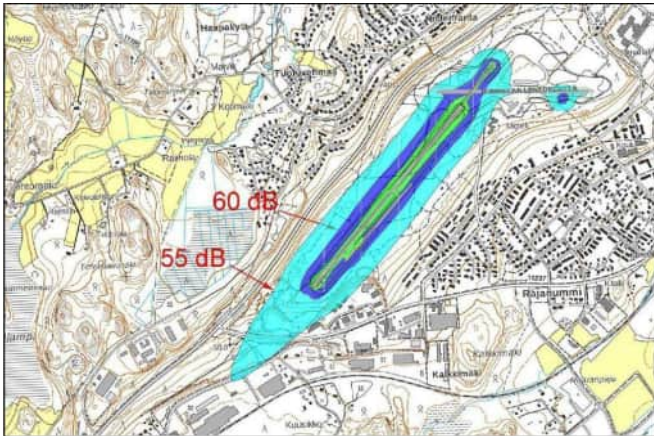
9 YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

9.1 Melu ja värinä

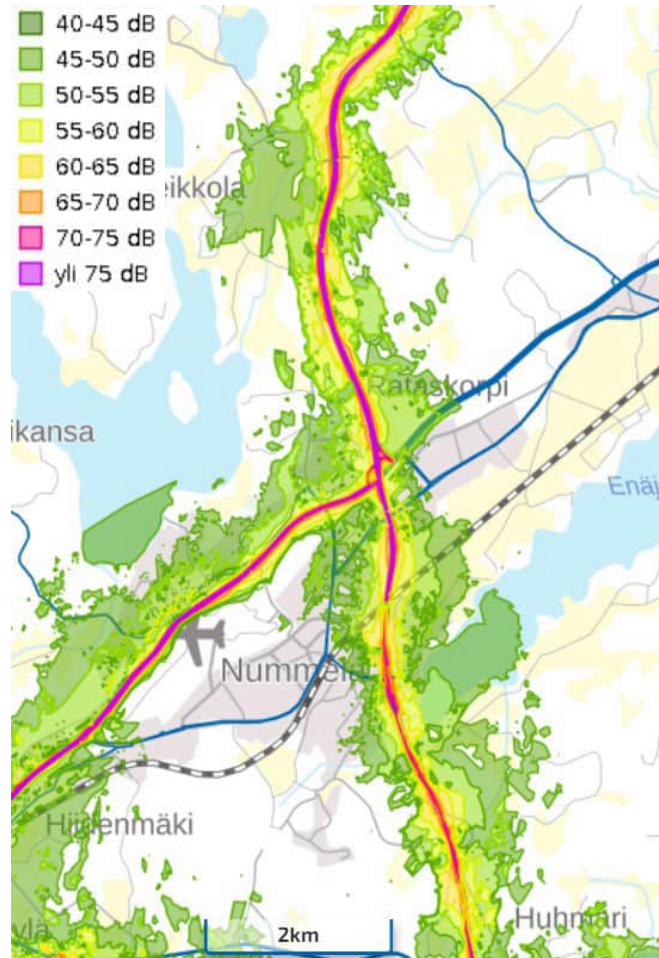
Suunnittelualueen merkittävimmät tiemelulähteet ovat vt 2 ja vt 25.

Raideliikenteen melun ja värinän leviämistä Hanko-Hyvinkää -rautatieltä on tutkittu asemakaavoituksen yhteydessä laadituissa melu- ja värinäselvityksissä. Raideliikenteen melu- ja värinävaikutusten arviointi suunniteltavaan maankäyttöön saattaa aiheuttaa lisäselvitystarpeita.

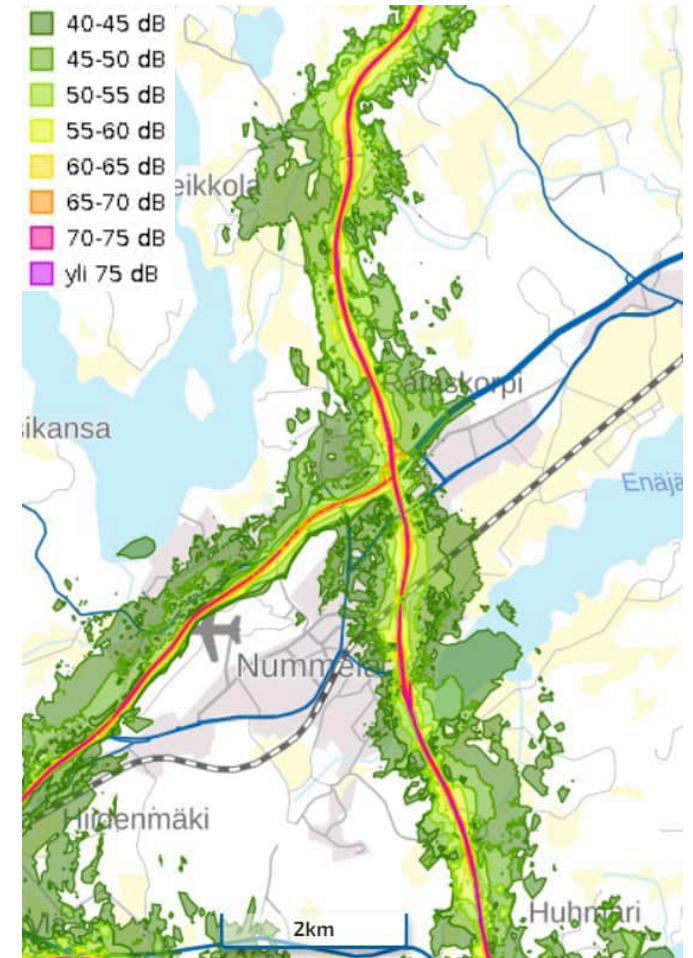
Lentomelun leviämistä on selvitetty Nummelan lentokentän asemakaavamuutoksen (N199) sekä lentokentän ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

Ote meluselvityksestä "Kaava N199 Nummelan lentokentän asemakaavamuutos, Vihti, meluselvitys/Destia Oy 3.4.2023: Kuva 8. Melun keskiäänitaso, päiväaika (7-22). Nummelan lentokenttä EFNU, Äänitasomallinnus päivitys 13.11.2022, Windcraft Oy.

Tieverkon melutaso, melun ekvivalenttiaso (päivä) 2022.
Lähde: Suomen väylät/Tieverkon melutaso, Väylävirasto.
Taustakartta © Maanmittauslaitos

Tieverkon melutaso, melun ekvivalenttiaso (yö) 2022.
Lähde: Suomen väylät/Tieverkon melutaso, Väylävirasto.
Taustakartta © Maanmittauslaitos

LÄHTEET

Kaavat

- Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, Uudenmaan liitto
- Vihdin strateginen yleiskaava, Vihdin kunta
- Ajantasa-asemakaava, Vihdin kunta

Väestö, asutuskunnat, rakennukset, työpaikat, pendelöinti

- Suomen ympäristökeskus & Tilastokeskus, YKR-aineisto: Väestö 2023, Asutuskunnat 2022, Rakennukset 2023, Työpaikat 2022, Työmatkat 2021

Luonto, vesistöt, valuma-alueet

- Luonnonsuojelualueet, Liiteri/Suomen ympäristökeskus (SYKE)
- Valuma-alueet, SYKE, ladattavat paikkatietoaineistot
- Nummellan ja Ojakkalan hulevesien hallintasuunnitelma (SITO, 2013)
- Enäjärven kunnostussuunnitelma, LUVY julkaisu 18/2020

Kulttuuriympäristöt ja arkeologia

- Kulttuuriympäristön palveluikkuna, Museovirasto: <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>
- Missä maat on mainiommat, Uudenmaan kulttuuriympäristö (Uudenmaan liiton julkaisuja E 245 - 2022)
- Näkymiä maakunnan maisemahistoriaan, Uudenmaan paikkatietoaineistot (Uudenmaan liiton julkaisuja E113-2011)
- Uudenmaan aluesuunnittelun avoimet paikkatietoaineistot (Uudenmaan liitto): <https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=8a80d8e683bc-462298c165a8fd2ff7cd&page=Aineistot>
- Vihdin maisemahistoriallinen selvitys (Forsius, 1994)
- Vihdin asutushistoriaa, kulttuurimaisemaa ja vanhaa rakennuskantaa (Vihdin rakennuskulttuurisäätiö, 2012)

Liikenne

- Väylävirasto, Digiroad, toiminnallinen luokka, 30.05.2024 (Julkaisu)
- Väylävirasto, Liikennemäärät, päivitetty 25.02.2025
- Väylävirasto: <https://vayla.fi/vt-25-hanko-mantsala>
- Väylävirasto: <https://vayla.fi/vt-25-asemantien-liittyma>
- Väylävirasto: <https://vayla.fi/vt2-nummela-karkkila>
- Traficom, Valtakunnalliset liikenne-ennusteet 2024, Traficomin tutkimuksia ja selvityksiä 8/2024, https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/VLE%202024_0.pdf
- Vihdin kunta, Kaavoituskatsaus ja -ohjelma: <https://www.vihti.fi/wp-content/uploads/2024/12/kaavoituskatsaus-2024-ja-kaavoitusohjelma-2025-2028-2.pdf>
- Länsi-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2035 (Uudenmaan liiton julkaisuja C 72 – 2014)
- Vt 25 Hanko-Mäntsälä, kokonaisuuden kehittäminen (Väylävirasto, Uudenmaan ELY-keskus): Kehittämisselvityksen (2011) viimeisin päivitys valmistui 2023.
- Vihdin pysäköinnin käyttöasteselvitys, Sitowise 23.6.2022
- Vihdin kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma (Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 37/2023)
- Vihdin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelma 2030 (WSP), kh 15.1.2024

Ympäristöhäiriöt

- Tieverkon melutaso, Väylä: <https://suomenvaylat.vayla.fi/>